

Viziunea strategică a sectorului social 2012

Ministerul Protecției Sociale a Copilului și Familiei

1. Sumar executiv.....	2
2. Evaluarea politicilor sectoriale si cadrului instituțional.....	3
3.1 Sumarul politicilor sociale.....	3
2.2 Analiza sumara BAS si BS.....	4
2.3 Cadrul instituțional existent.....	6
3. Viziunea sectorului social în 2012.....	8
2.1 Viziunea model ideal: instituțional.....	9
3.2 Viziunea model ideal: politici.....	10
3.3 Explicații.....	11
3.4 Politicile orizontale.....	12
4. Priorități de politici.....	13
4.0 Abordări generale.....	13
4.1 Persoane în vârstă, pensionari.....	17
4.2 Copii cu dizabilități.....	18
4.3 Familii cu copii.....	19
4.4 Persoane cu dizabilități.....	20
4.5 Copiii în situații de risc.....	21
4.6 Angajați și omeri.....	22
4.7 Servicii comunitare pentru victimele traficului, victimele violenței în familie, alte probleme sociale.....	23
ANEXA 1. Analiza programelor si politicilor actuale.....	24
A1.1 Grupul beneficiar: Persoane în vârstă și pensionari.....	24
A1.2 Grupul beneficiar: Persoane cu dizabilitate.....	30
A1.3 Grupul beneficiar: Familii si copii.....	34
A1.4 Grupul beneficiar: Copii cu dizabilitate.....	36
A1.5 Grupul beneficiar: Copii in situații de risc.....	39
A1.6 Grupul beneficiar: Muncitorii, angajați.....	40
A1.7 Grupul beneficiar: omeri.....	42

Resource Center for Human Rights
Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CREDO)

Al. Hajdeu 95 "A", CHISINAU, MD 2005, Moldova
(373 22) 212 816, fax (373 22) 225 257
CREDO@CREDO.md, www.CREDO.md

1. Sumar executiv

În alegerea cauzelor și consecințelor variației distribuției bunăstării prezint unul dintre cele mai importante obiective ale sectorului social. Însă comprehensiunea trebuie însoțită de o viziune clară și precisă asupra situației curente în perspectiva acțiunii de viitor a Republicii Moldova.

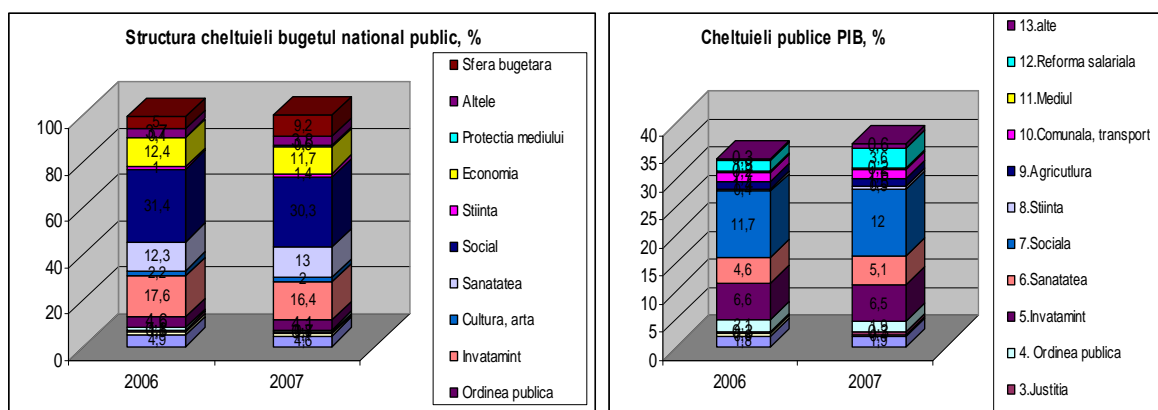
Acest raport are scopul de a prezenta cadrul instituțional și politicile aplicate curente în contextul unei viziuni proeminente de viitor. Acesta include descrierea și analiza evaluării politicilor sectoriale principale și cadrul instituțional existent. Capitolul II se axează de asemenea și pe analiza bugetelor sistemului de protecție socială. În capitolul III, este descris și estimat componentele, programele și politicile vizionare, sectorul social implicând acțiuni multidimensionale la toate nivelele de organizare a conducerii și finanțelor. În acest sens, grafic este reprezentat care este și care ar trebui să fie rolul și poziția tuturor actorilor cheie decizionali din sectorul social. Un aspect mai detaliat al programelor și subprogramelor divizate după categorii de beneficiari, pachete de programe și distribuția finanțelor poate fi găsit în Anexe.

Raportul are 3 obiective: 1) în alegerea politicilor, programelor și scopurilor acestora pentru fiecare grup beneficiar în parte (sub aspectul de beneficii, servicii, administrarea acestora, eficiența parțială a acestora), 2) evaluarea eficienței și rezultativității politicilor și programelor 3) crearea viziunii despre viitoarele programe și politici care ar fi axate pe dezvoltarea socială, politici mai rezultative și eficiente care face diferența pentru grupurile beneficiare.

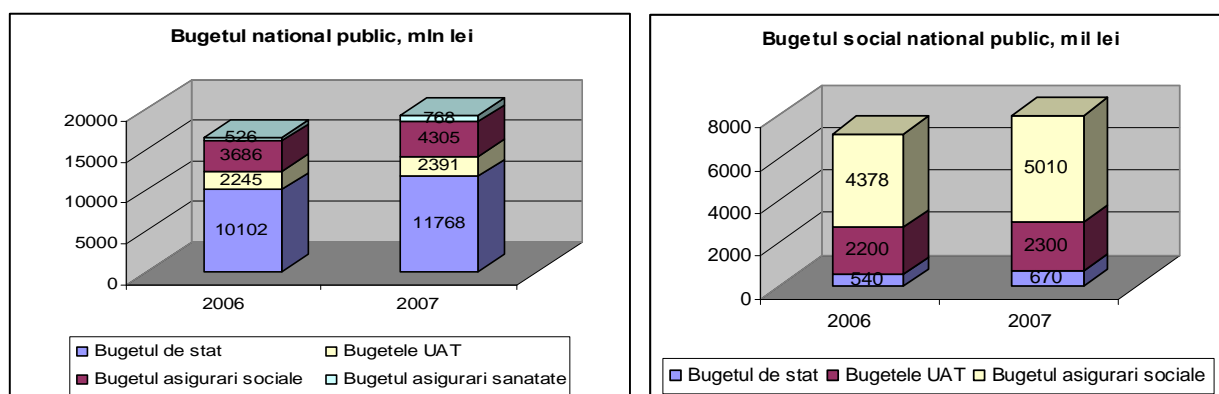
2. Evaluarea politicilor sectoriale si cadrului instituțional

3.1 Sumarul politicilor sociale

Bugetul național publice și în raport cu PIB¹

Bugetul național public pe categorii de buget² și Bugetul național public social pe nivelul de administrație

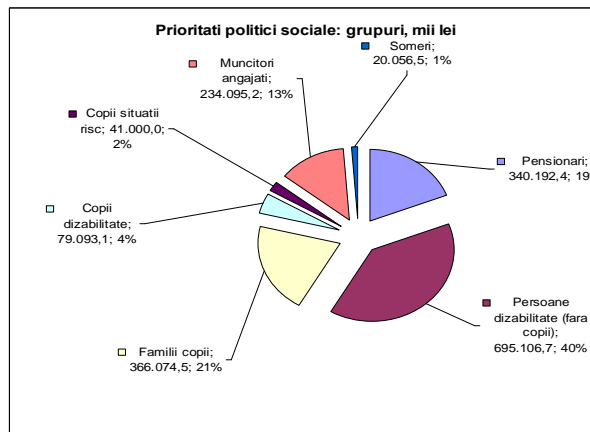
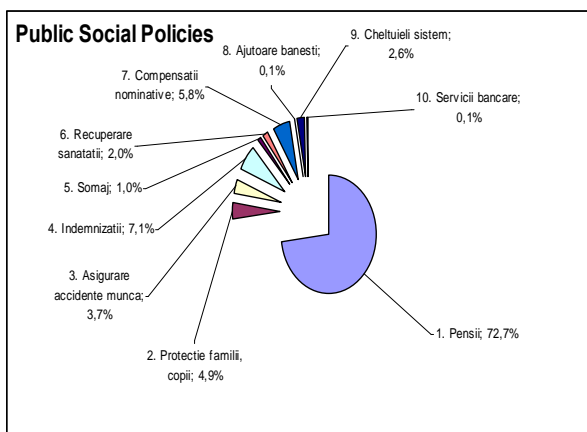

În anul 2006 bugetul național public social, care include bugetul asigurărilor sociale și transferurile de stat constituie 4 354 147,7 mii lei. Bugetul asigurărilor sociale constituie 3 738 764,1 mii lei (85%) și bugetul de stat constituie 615 383,6 (15%).

Bugetul național public pe programe și pe categorii de beneficiari.

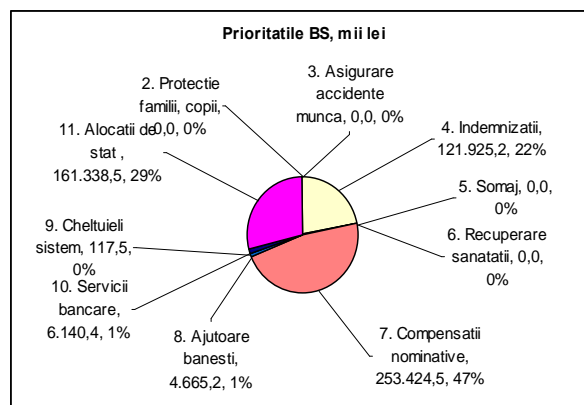
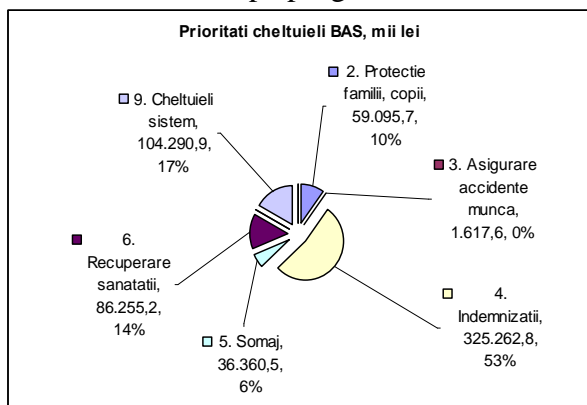
¹ CTTM, p33

² CTTM, p28

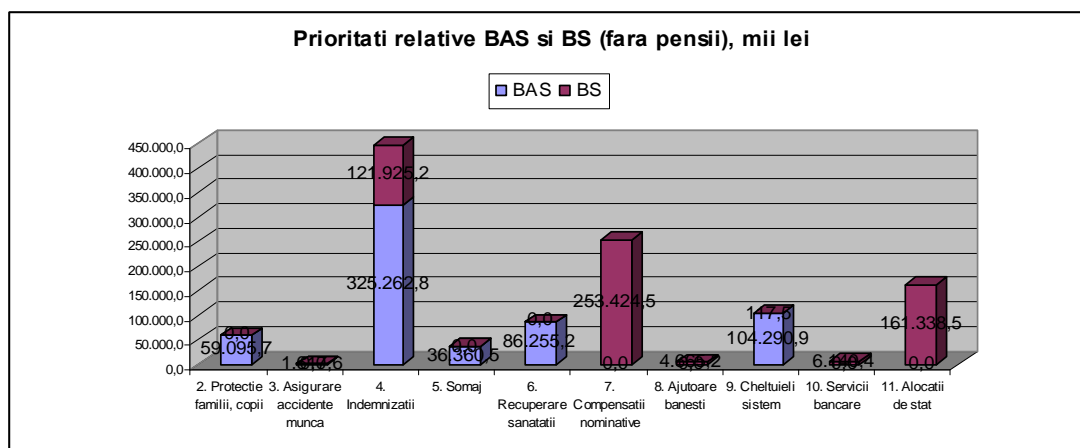

2.2 Analiza sumara BAS si BS³

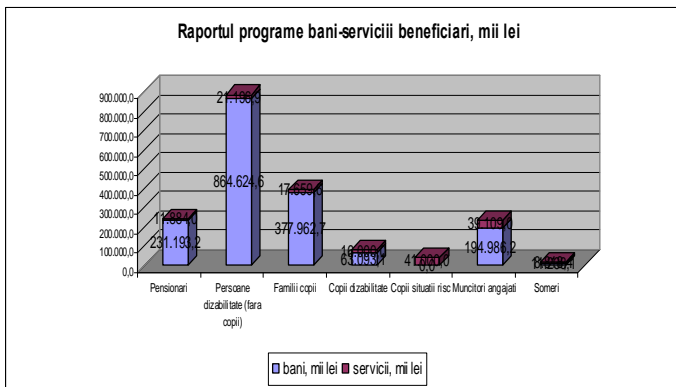
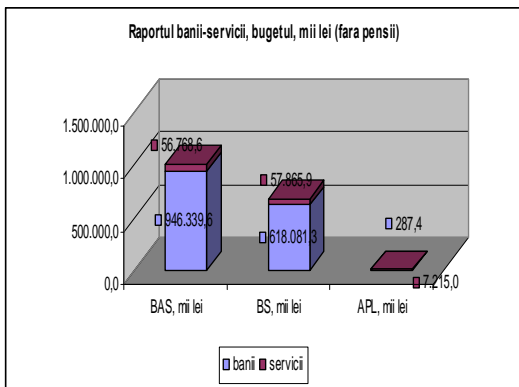
Priorit ile relative pe programe ale BAS si BS

Priorit ile relative ale BAS si BS (cu except ia pensii de vârsta)

³ Analiza detaliat a programelor în Anexa 1

2.3 Cadrul institutional existent

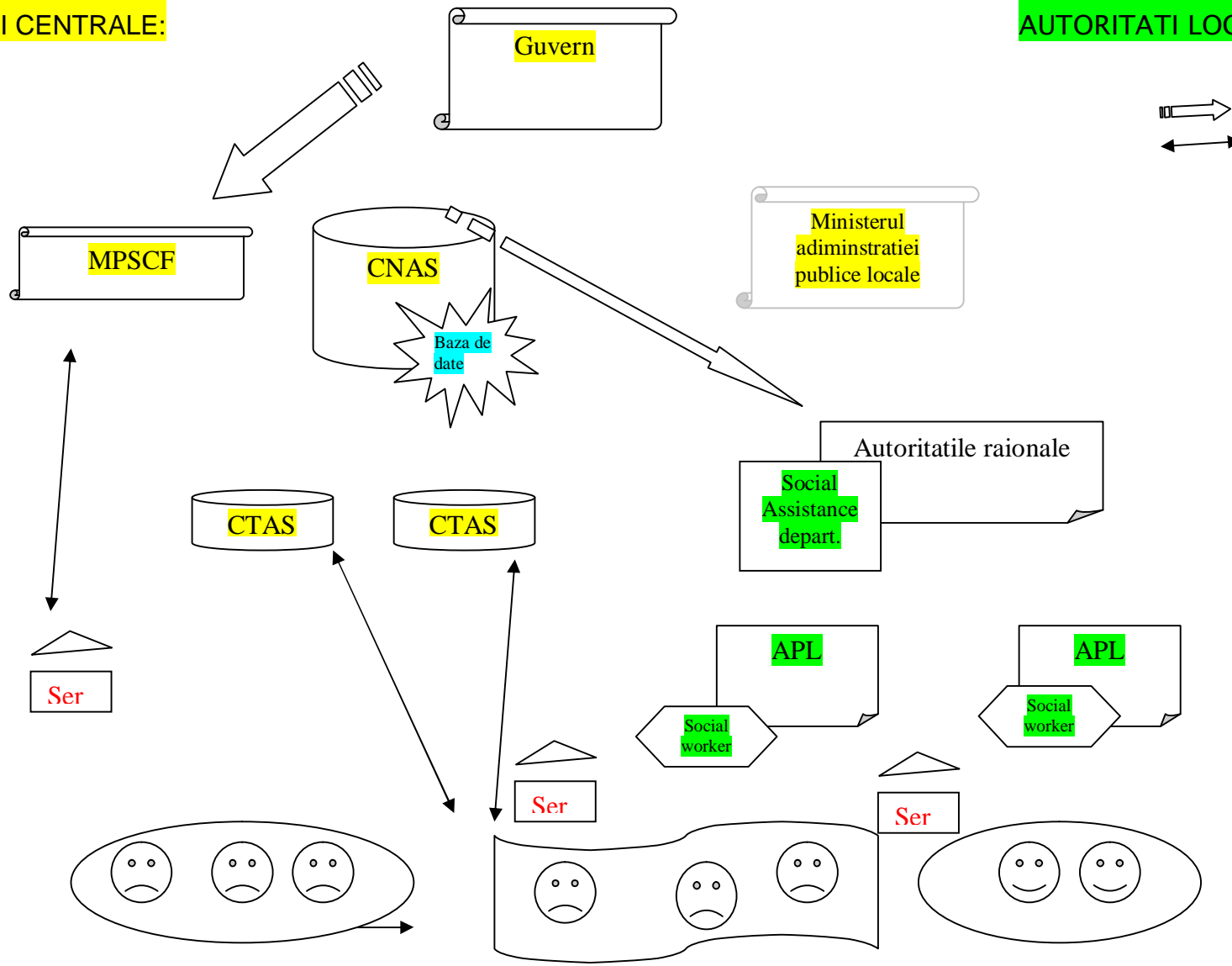
AUTORITATI CENTRALE:

AUTORITATI LOCALE: servicii

Politici

Reglementare i suport

Suport i servicii

Professional capacity

- College & University (social workers, social assistants, Chisinau/Balti/Cahul)
- Professional training center (SAS, commissions, managers)
- Academy Public Administration (policy, sector management)

Tipuri de beneficiari vulnerabili ai comunit ii

Comentariu la cadrul instituțional

Punctele forte	Punctele slabe
	<p>1. MPSCF nu detine instrumente de influenta asupra CNAS (Consiliul de Administratie, accesul la informatii dezagregate) CNAS este un instrument de administrare a beneficiilor din BAS si BS</p> <p>2. Practica internationala (spre exemplu SODRA in Lituania) detin autonomia institutionala in sa raporteaza si se subordoneaza din perspectiva de reglementare Ministerului</p>
	<p>3. Lipsesc instrumentele (institutiile) și cerintele de de acreditare și inspectare calitatii serviciilor sociale</p>
	<p>4. Lipsesc instrumentele și institutiile de inspectare a eficientei și corectitudinii beneficiilor și asistentei</p>
	<p>5. Lipseste mecanismul de identificare a necesitatilor sociale (de la comunitate la raion și spre Minister), totodata acesta ar putea fi folosit ca mecanism de evaluare a eficientei politicilor</p>
	<p>6. Gradul de coperare cu autoritatile locale este insuficient, cooperarea este vulnerabila politic</p>
	<p>7. Lipsesc mecanismele de grantare, licitatiilor publice pentru prestatori de servicii</p>

3. Viziunea sectorului social în 2012

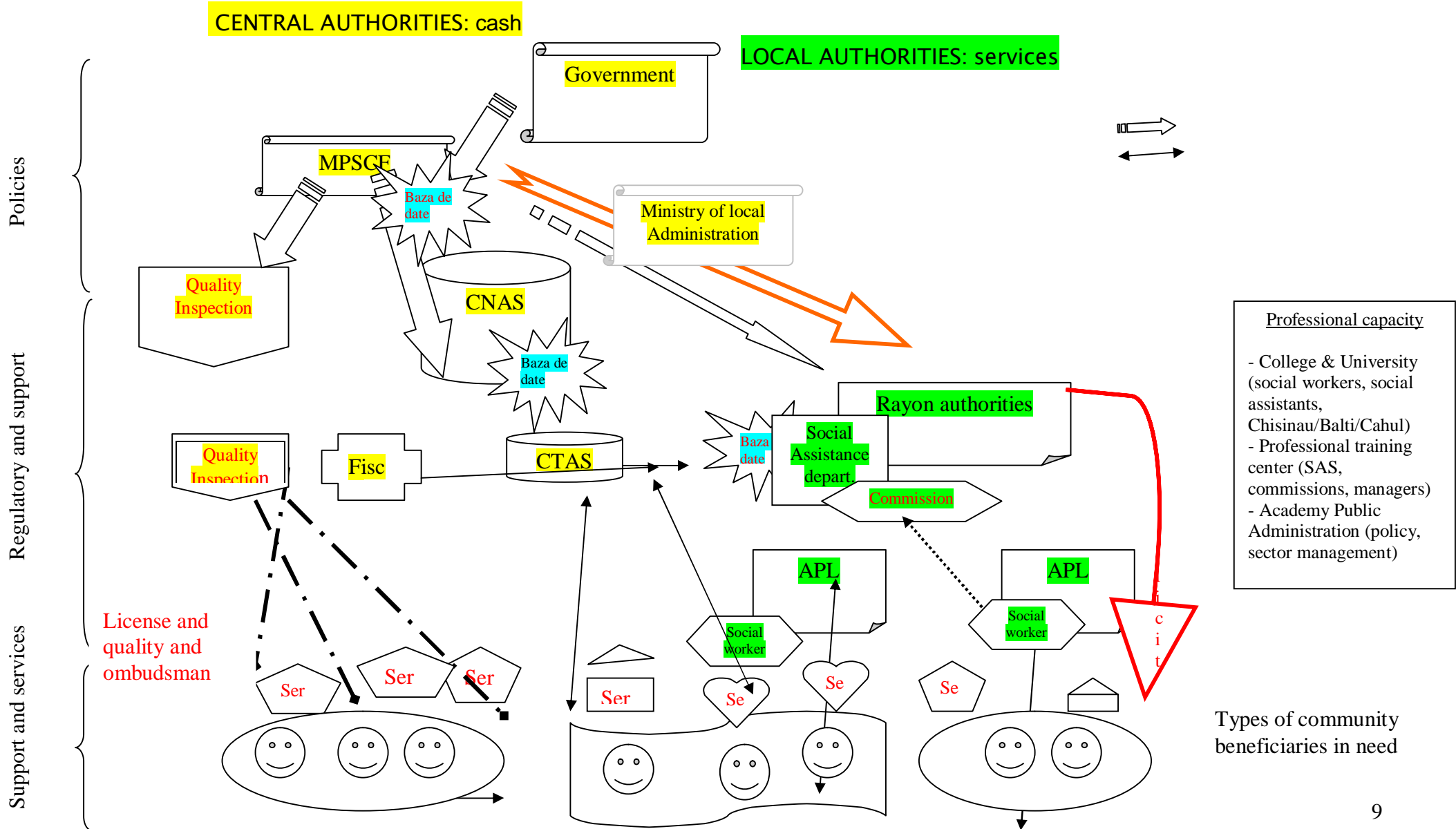
Este dificil de a ajunge undeva dacă nu se cunoaște destinația finală.

După identificarea principalilor actori de decizie și executare ai sistemului de protecție socială din Moldova devine mai clar în alegerea mecanismului de funcționare. Prin urmare, devine mai clar în alegerea insuficienței sau absenței unor componente care ar contribui la funcționarea unui sistem prosper de securitate socială. Astfel, se constată unele dintre cele mai principale concluzii sunt:

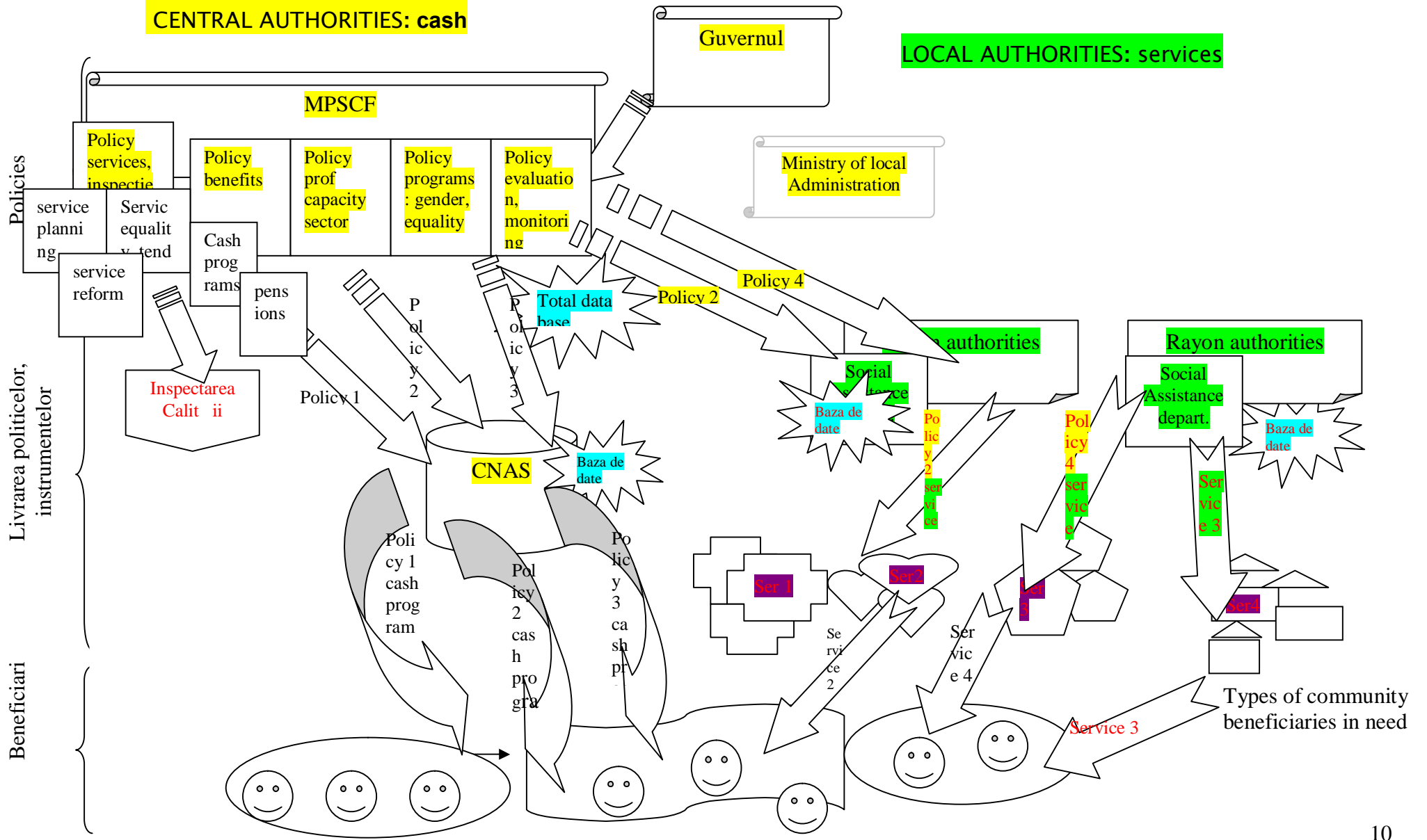
- a. Serviciile sociale prestate necesită standarde și evaluare sistematică prin instituirea unui organ special responsabil de verificarea calității serviciilor sociale oferite. Apariția unui inspectorat al calității serviciilor sociale este indispensabilă întrucât analiza de sector arată că este benefic o diversificare a pieței serviciilor, inspectoratul astfel menținând un control al calității.
- b. La nivel de servicii și suport apare necesitatea creșterii serviciului de licențiere a serviciului social cât și organul de promovare și respectare a drepturilor omului.
- c. Unul dintre cele mai importante priorități este instituirea și consolidarea unei baze de date comune a Ministerului Protecției Sociale cu CNAS și APL.
- d. Colectarea calitativă a datelor în scopul identificării categoriilor defavorizate.

2.1 Viziunea model ideal: institu ional

3.2 Viziunea model ideal: politici (servicii+bani)

3.3 Explicații

1) MPSFC trebuie să:

- Competente (responsabilitate), capacitate (cunoștințe și abilități), capacitate instituțională (statistici, controlul instrumentelor de politici),
- Cu scopul de a: elabora, formula, coordona și evalua implementarea politicilor,
- Domeniile: copii, familii, vârstnici, grupuri defavorizate,
- Stăpânirea și folosirea instrumentelor ca: beneficii bune (prin administrarea programelor de către CNAS), servicii sociale (prin administrarea și coordonarea livrării autorităților locale), fiscalitate și taxe (prin administrarea inspectoratelor fiscale).

2a) Crearea sistemului de evaluare a necesităților (planificare):

- 1) asistentul social (APL) + SAS (APR) + CTAS/CNAS, consolidat la nivel MPSFC
- 2) împartășirea informației cu inspectoratul Fiscal,

2b) Crearea sistemului de evaluare a necesităților (livrare, prestare, monitorizare):

- 3) filtrare, tratament individual și dezvoltarea sistemelor (comisii la nivel APR și lucrătorului social/APL screening, avizare, monitorizare),
- 4) Metodologie și capacitatea de folosire pentru diferite tipuri de necesități și soluționarea cazurilor individuale (combinație bani, servicii și testarea veniturilor).
- 5) lucrătorul social + SAS APR + Direcția Asistentului Social (baza de date dezagregată bazată pe prestarea serviciilor sociale).

3) Crearea sistemului de evaluare efectivității și calitatea politicilor și programelor:

- 1) Inspectarea serviciilor sociale (nivel central),
- 2) auto-evaluarea de către prestatorii de servicii (de tipul ISO) + monitorizare APR
- 3) CTAS/CNAS **benefits take up**

4) Crearea sistemului de evaluare a consolidării capacităților profesionale în sectorul social (raportare la Direcția Resurse Umane a Centrului de Resurse Profesionale/MSPCF)

- 1) Colegii & Universități pentru lucrătorii și asistenții sociali,
- 2) Academia de Public Administration/Professional Resource Center ale Inspectoratelor Sociale, manageri ai serviciilor sociale, lucrătorii SAS

5) Crearea sistemului de acreditare și inspecție asupra calității serviciilor sociale (raportare la Direcția Resurse Umane a Serviciilor Sociale)

- 1) Crearea inspectoratelor centrale sociale,
- 2) Dezvoltarea standardelor serviciilor sociale și ISO,
- 3) Calcularea modelelor antreprenoriale a modelelor de servicii sociale (structura costurilor, pe-copil sau pe-prestator, tehnologia serviciilor, etc).

6) Prestare fezabilă a serviciilor sociale la nivel comunitar

- 1) Metodologia și instrumente pentru prestarea serviciilor sociale
- 2) Promovarea celor mai bune modele practice pentru fiecare tip de serviciu,
- 3) Tender și contractare mecanismelor
- 4) Coordonarea donatorilor pentru **fixed asset** și investire în transfer de tehnologii
- 5) Inventar comprehensiv și reînnoire continuă a prestării serviciilor disponibile (APL/lucrătorii sociali)
- 6) Planificarea cerere-ofert și estimarea

7) Separarea mandatelor instituțiilor din sector

Institutia	Competentele institutiei
1. Autoritatile Locale ó Lucratorii Sociali	
2. Autorit ile raionale (Direc ia Asisten Social)	
3. Autorit ile raionale ó Comisiile Screening	
4. Inspectoratul Social	
5. CTAS/CNAS	
6. Ministerul Protec iei Sociale si a Familiei	
7. Ministerul Administr rii Publice locale	
8. Ministerul S n t ii-?	
9. Inspectoratul Fiscal	
10.	
11.	
12.	
13.	

3.4 Politicile orizontale

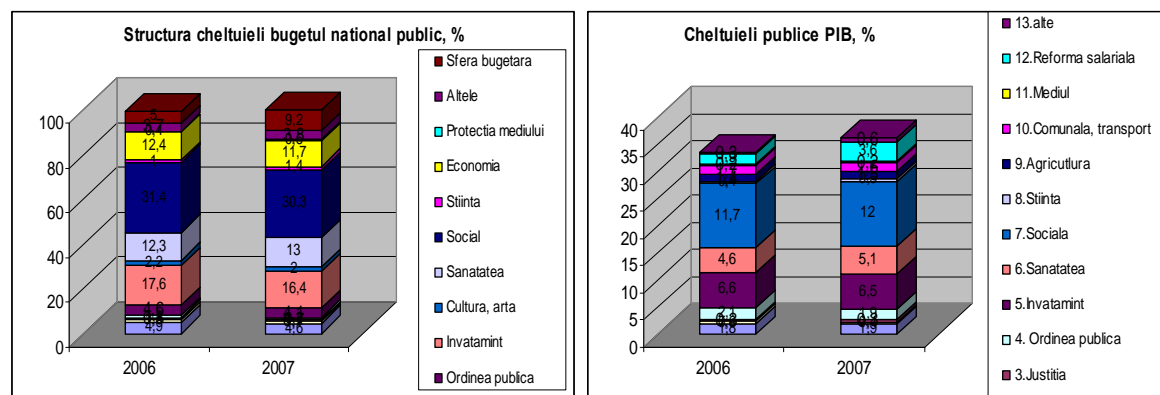
Sistem statistic unic, Finan area sectorului serviciilor sociale

4. Priorități de politici

4.0 Abordări generale

- Echitate și egalitate (după necesitate, testate după venit toate programele de asistență socială, inclusiv pensii din asistență socială)
- politicile orientate pe obiective și grupurile beneficiare concrete
- orientate pe dezvoltarea societății: crearea condițiilor mai bune de viață

Politicile 2007

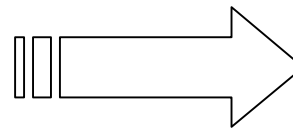
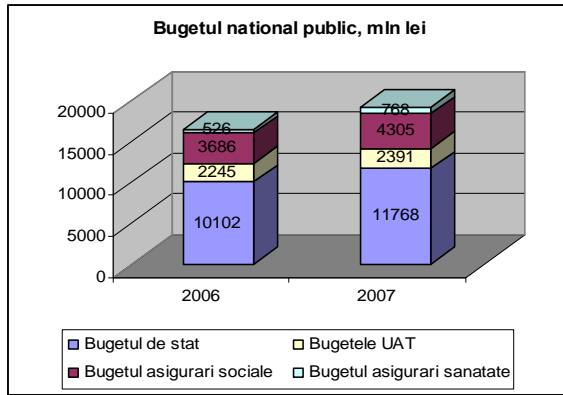

Politicile 2007

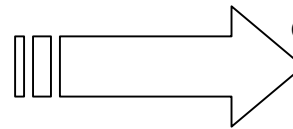
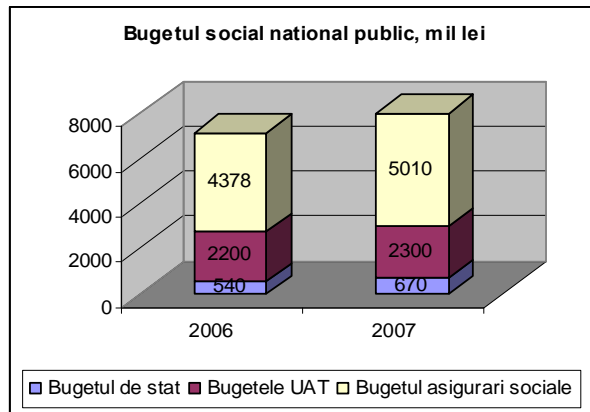
Politicile 2012 (in valoarea banilor din 2007)

Menținerea și ușoară creșterea ponderii sectorului în bugetul național public (special bugetul de stat) și PIB

Politicile 2012 (in valoarea banilor din 2007)

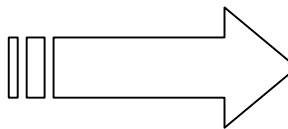
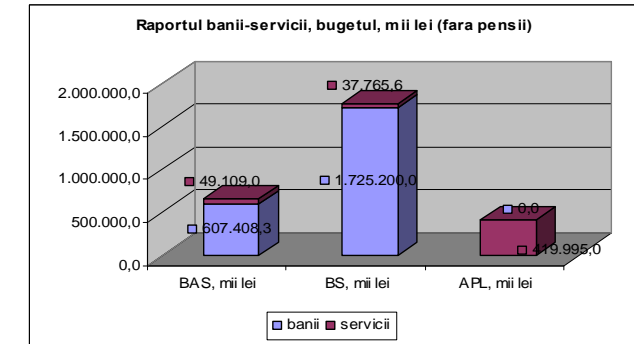
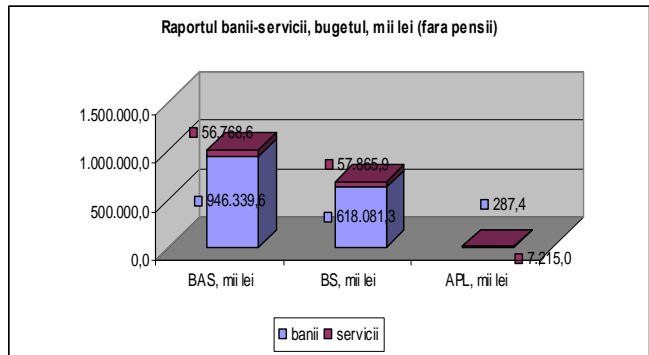
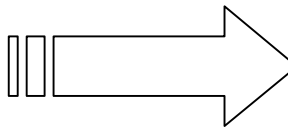
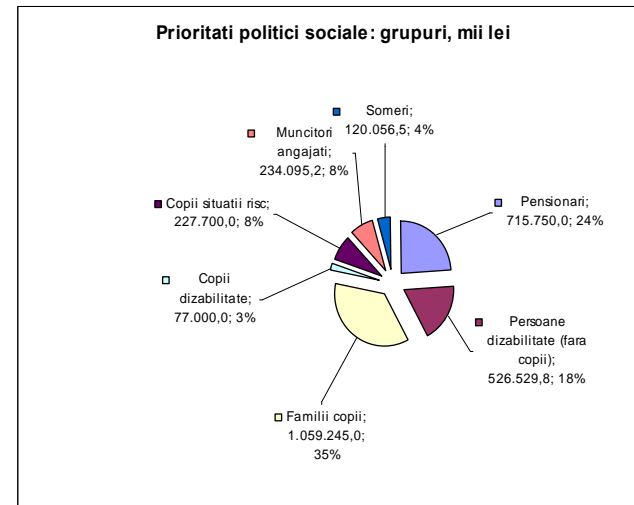
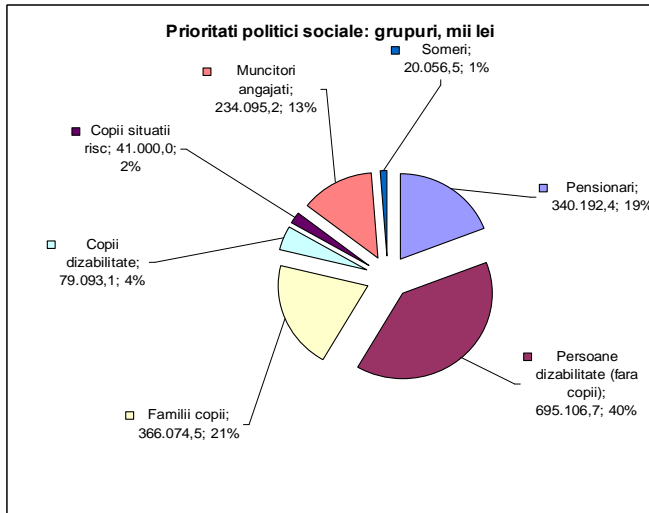
Se men ine tendin a cu o u oar cre tere a ponderii bugetului de stat i bugetelor locale

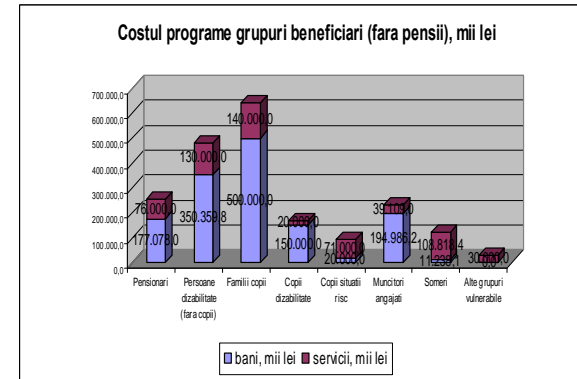
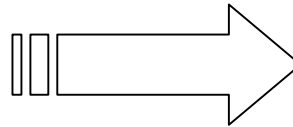
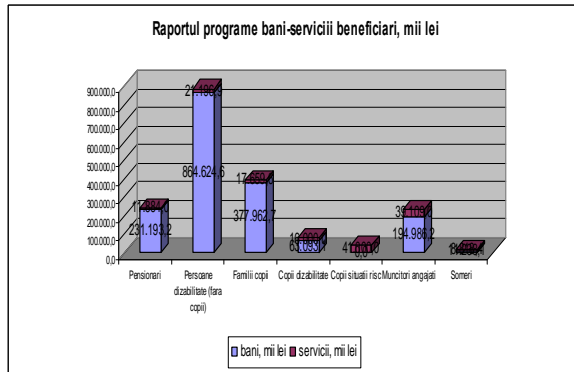

Cre terea ponderii bugetului de stat i bugetelor locale

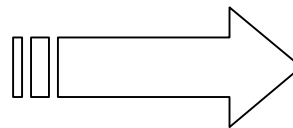
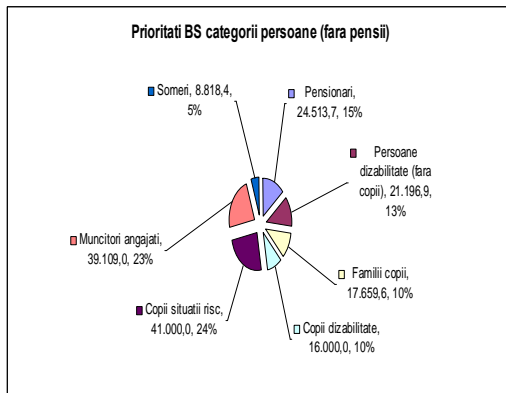
Politicile 2007

Politicile 2012 (in valoarea banilor din 2007)

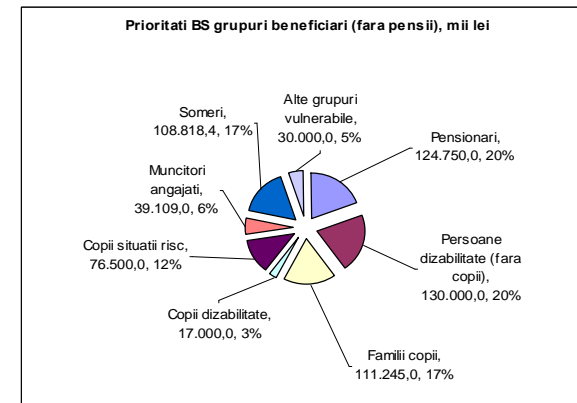

Politicile 2007

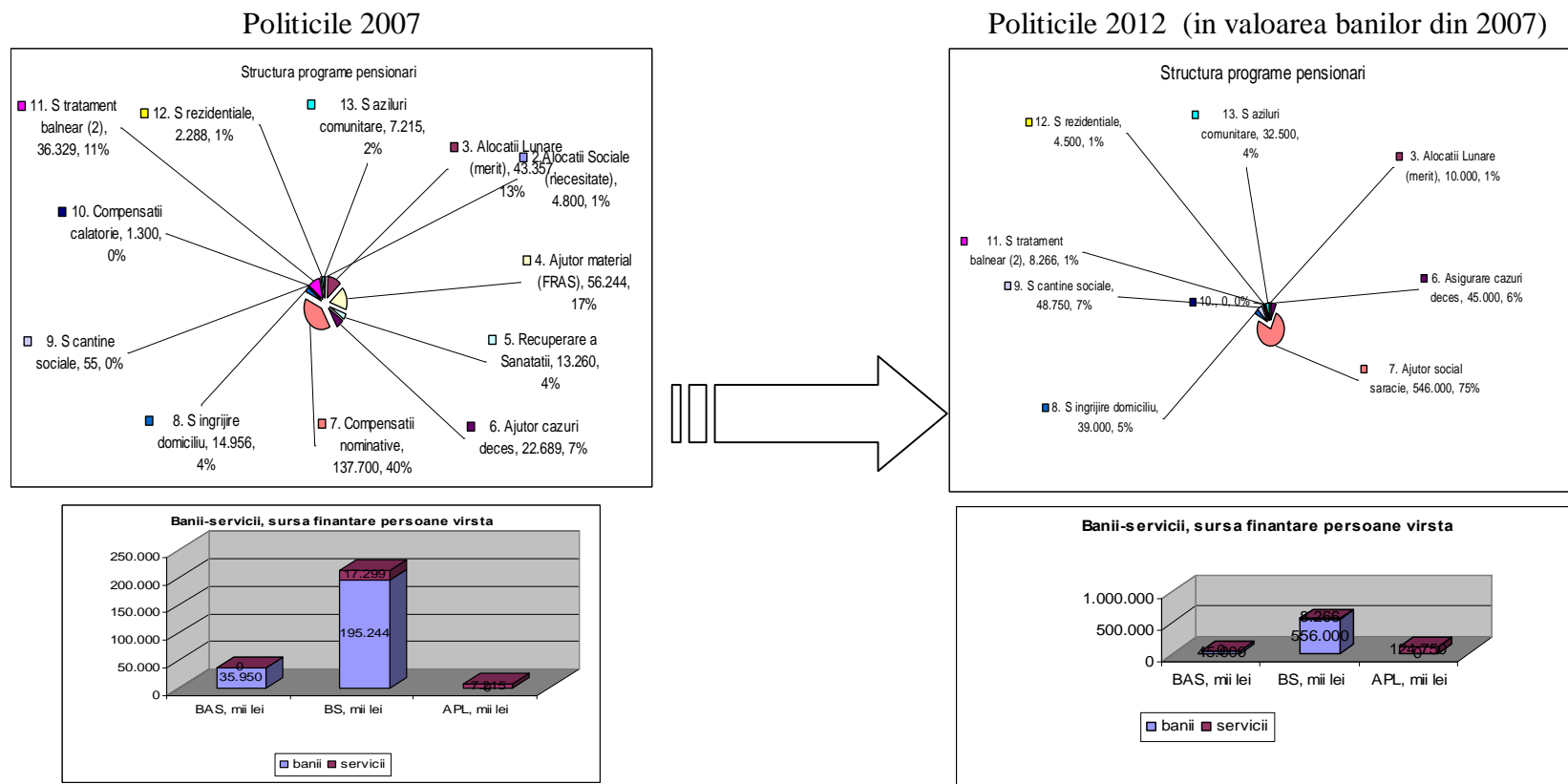

Politicile 2012 (in valoarea banilor din 2007)

4.1 Persoane în vîrstă, pensionari

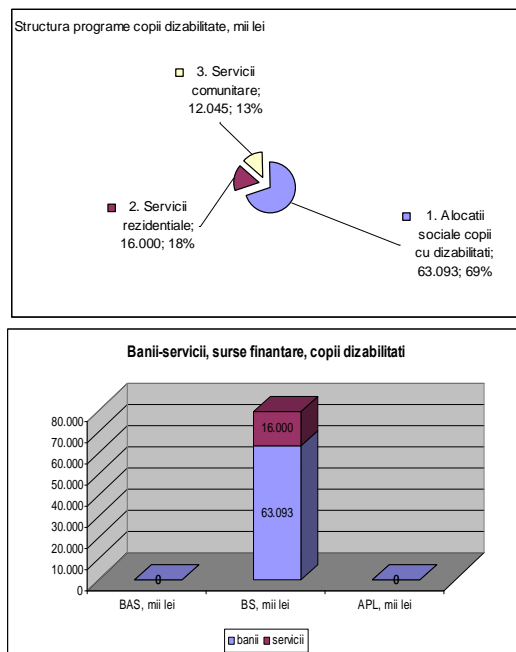

Politicele orizontale: A. Stimularea apariției serviciilor comunitare (pînă la 30% din programe orientate pentru persoane în vîrstă) prin: 1) programe de dezvoltare a infrastructurii serviciilor sociale, 2) descentralizarea (autoritățile raionale) serviciilor comunitare și introducerea mecanismului de autonomie financiar în prestarea serviciului social, B. Crearea sistemului de inspectare a calității serviciilor sociale și evitarea abuzului

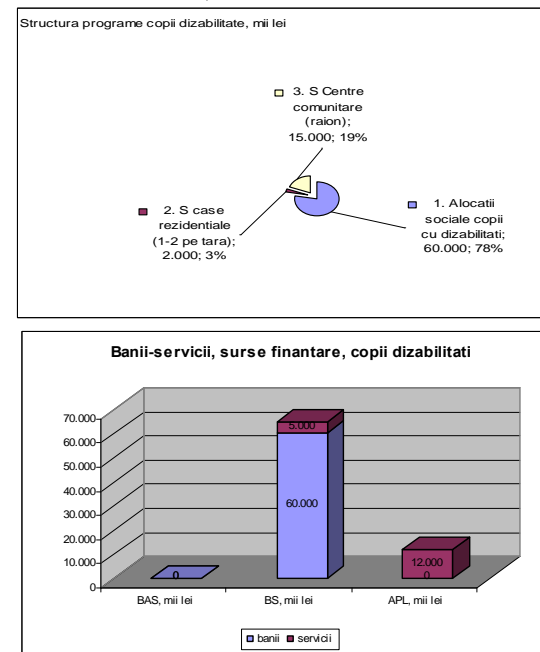
Politici: 1) ajutorul social axat pe necesitățile pentru persoane sub nivelul de sărăcie, înlocuiește compensațiile nominative, 2) Serviciile de îngrijire la domiciliu, 3) aziluri comunitare, 4) tratament balnear

4.2 Copii cu dizabilități

Politicile 2007

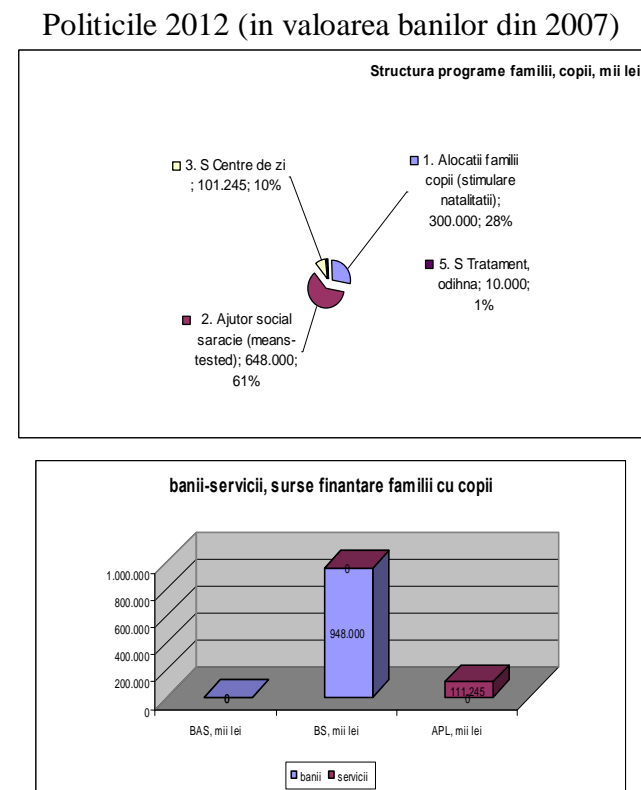
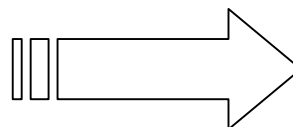
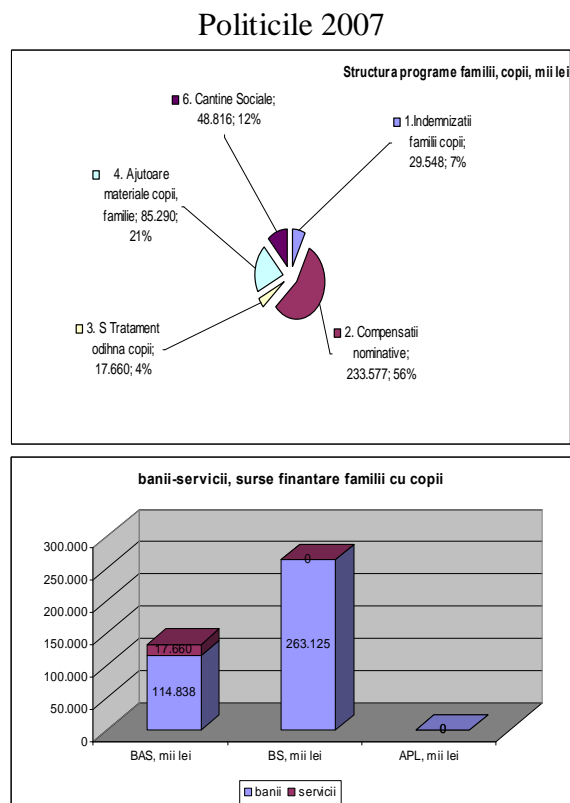
Politicile 2012 (in valoarea banilor din 2007)

Politicile orizontale: A. Stimularea apariției serviciilor comunitare (pînă la 10% din programe orientate pentru familiile și copiii) prin: 1) programe de dezvoltare a infrastructurii serviciilor sociale, 2) descentralizarea (autoritățile raionale) serviciilor comunitare și introducerea mecanismului de autonomie financiar în prestarea serviciului social, B. Crearea sistemului de inspectare a calității serviciilor sociale și evitarea abuzului

Politici: 1) Alocatiile sociale pentru compensarea necesităților speciale ale copiilor, 2) serviciile comunitare 3) menținerea cu titlu de excepție a centrelor rezidențiale.

4.3 Familii cu copii

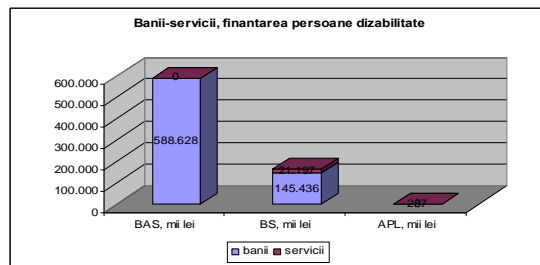
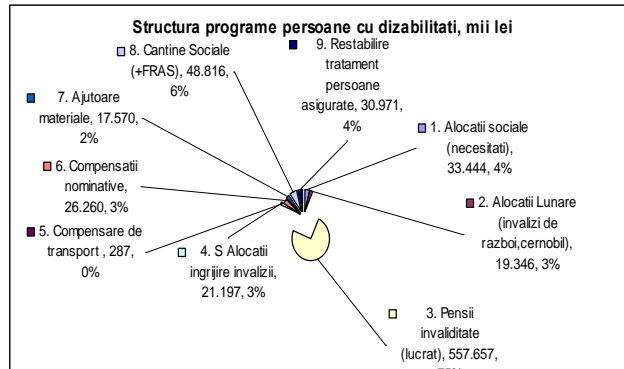

Politicele orizontale: A. Stimularea apariției serviciilor comunitare (pînă la 12% din programe orientate pentru familii și copii) prin: 1) programe de dezvoltare a infrastructurii serviciilor sociale, 2) descentralizarea (autoritățile raionale) serviciilor comunitare și introducerea mecanismului de autonomie financiar în prestarea serviciului social, B. Crearea sistemului de inspectare a calității serviciilor sociale și evitarea abuzului

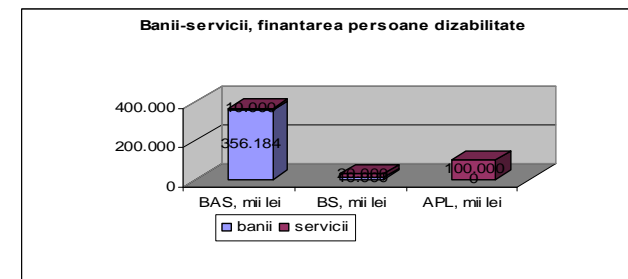
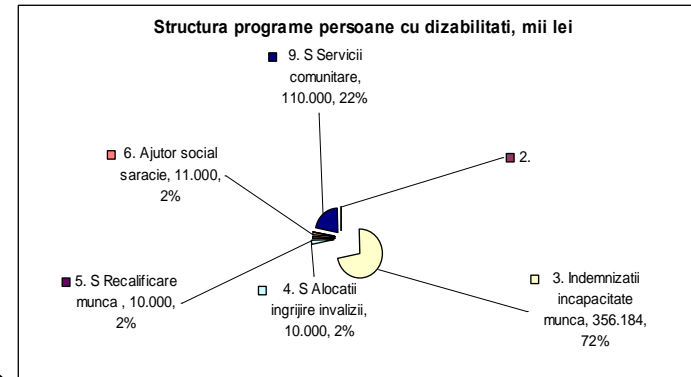
Politici: 1) ajutorul social axat pe necesitățile familiilor care se află sub nivelul de sărăcie, înlocuiește compensațiile nominative, 2) alocațiile pentru creșterea copilului, nașterea copilului pînă la vârsta de 16 ani vor constitui pînă la 50% din programele orientate spre copii și familie.

4.4 Persoane cu dizabilități

Politicele 2007

Politicele 2012 (in valoarea banilor din 2007)

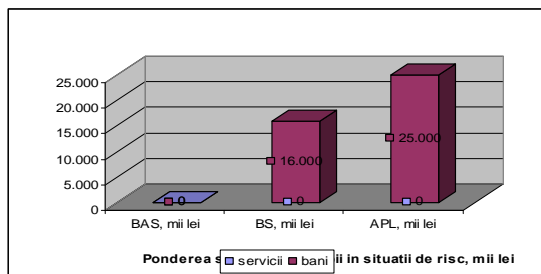
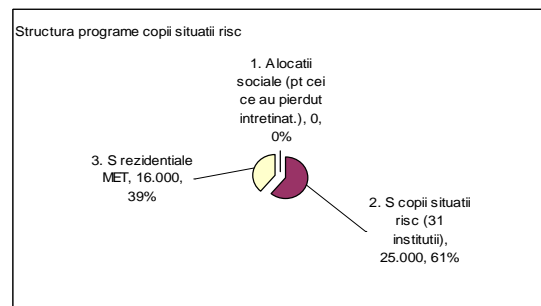

Politicele orizontale: A. Stimularea apariției serviciilor comunitare (pînă la 15% din programe orientate pentru familii și copii) prin: 1) programe de dezvoltare a infrastructurii serviciilor sociale, 2) descentralizarea (autoritățile raionale) serviciilor comunitare și introducerea mecanismului de autonomie financiar în prestarea serviciului social, B. Crearea sistemului de inspectare a calității serviciilor sociale și evitarea abuzului

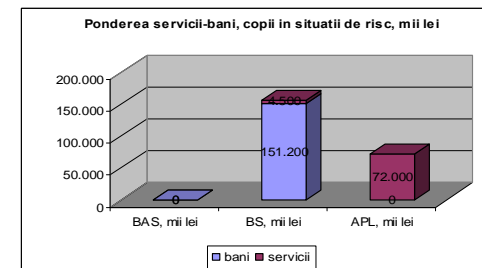
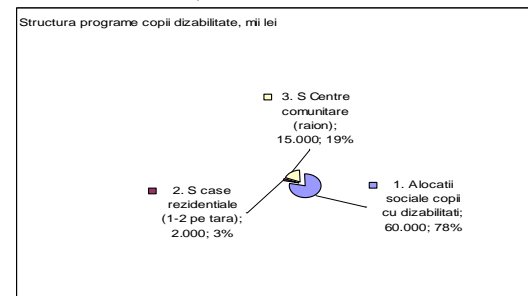
Politici: 1) ajutorul social axat pe necesitățile familiilor care se află sub nivelul de sărăcie, înlocuiește compensațiile nominative, 2) alocațiile pentru creșterea copilului, nașterea copilului pînă la vârsta de 16 ani vor constitui pînă la 50% din programele orientate spre copii și familie.

4.5 Copiii în situații de risc

Politicile 2007

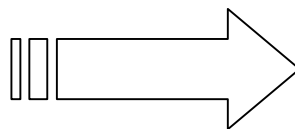
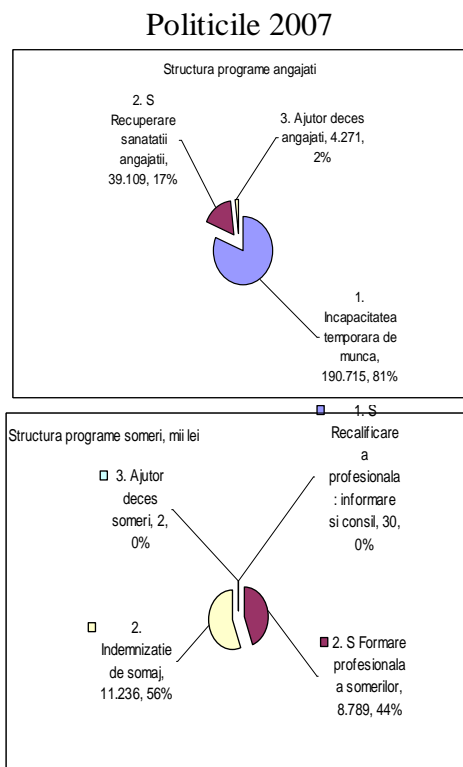
Politicile 2012 (în valoarea banilor din 2007)

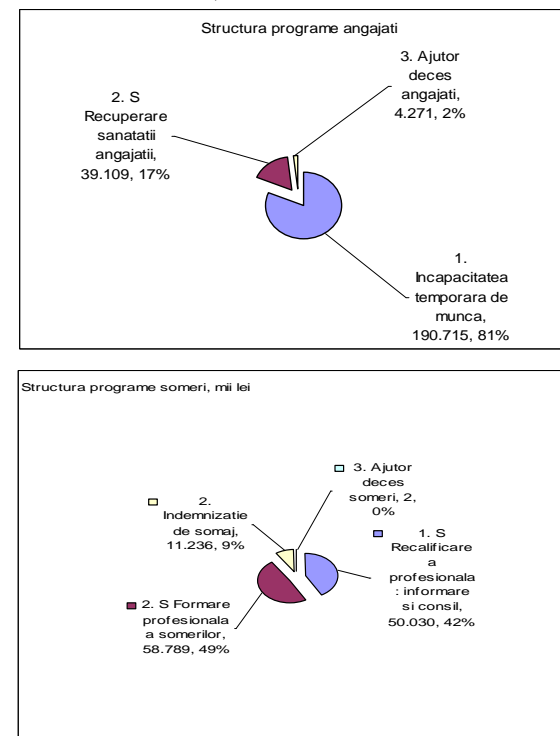
Politicile orizontale: A. Stimularea apariției serviciilor comunitare (pînă la 60% din programe orientate pe copii) prin: 1) programe de dezvoltare a infrastructurii serviciilor sociale, 2) descentralizarea (autoritățile raionale) serviciilor comunitare și introducerea mecanismului de autonomie financiar în prestarea serviciului social, B. Crearea sistemului de inspectare a calității serviciilor sociale și evitarea abuzului

Politici: 1) alocația socială pentru adopția socială a copilului, 2) alocațiile pentru creșterea copilului, nașterea copilului pînă la vârsta de 16 ani.

4.6 Angajați și șomeri

Politice 2012 (in valoarea banilor din 2007)

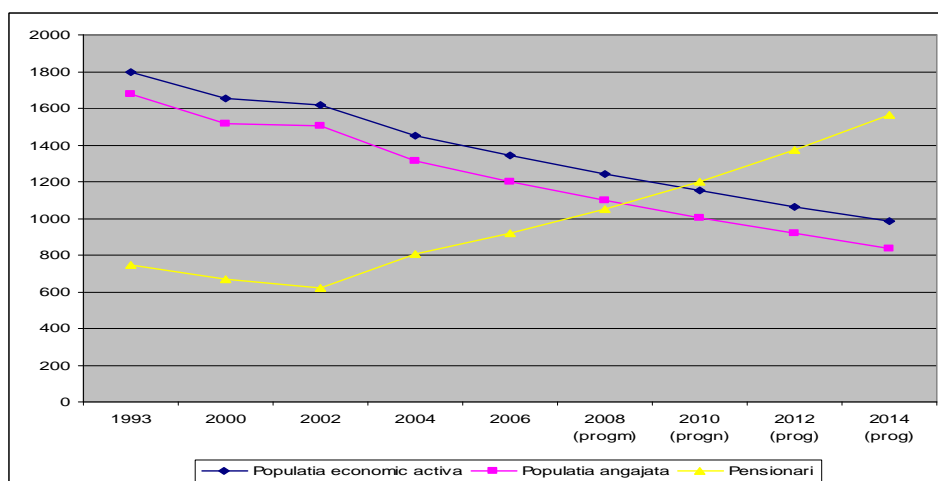
Politice: 1) Serviciile de recalificare profesională , 2)

4.7 Servicii comunitare pentru victimele traficului, victimele violen ei în familie, alte probleme sociale

ANEXA 1. Analiza programelor si politicilor actuale

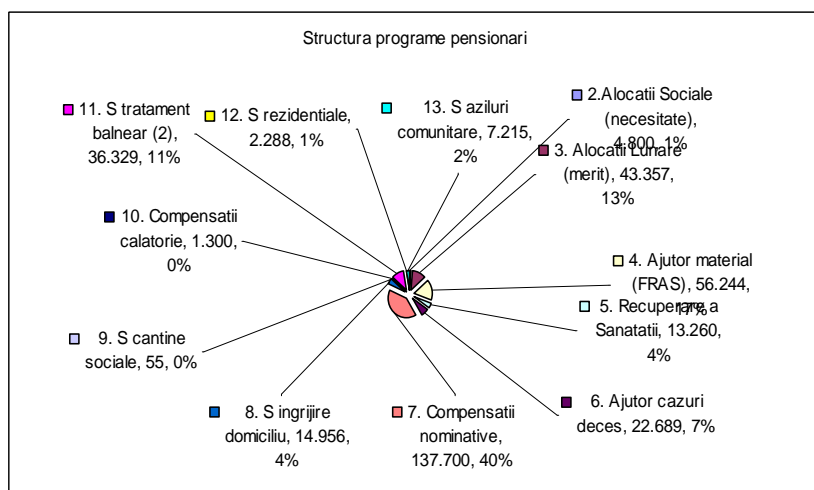
A1.1 Grupul beneficiar: Persoane în vîrstă și pensionari

Numarul total al pensionarilor in 2007 este de 621,400, in contextual a 3. 581,100 ce constituie numarul total al populatiei⁴. Raportul dintre populatia activa si numarul pensionarilor este de 2,2.

Exista o serie de programe adresate acestei categorii, realizate atît cu scopul de a sprijini coeficientul înalt de dependenta a populatiei active si numarul pensionarilor cit si de a oferi pensionarilor un sistem durabil si consistent de pensii. Vedem insa ca unele programe nu sunt ajustate in totalitate la necesitatile acestei categorii.

Structura si ponderea programelor

⁴ Raportul Social, 2006, p.25

Tabelul 1 Analiza portofoliului de politici adresate persoanelor in virsta, pensionari

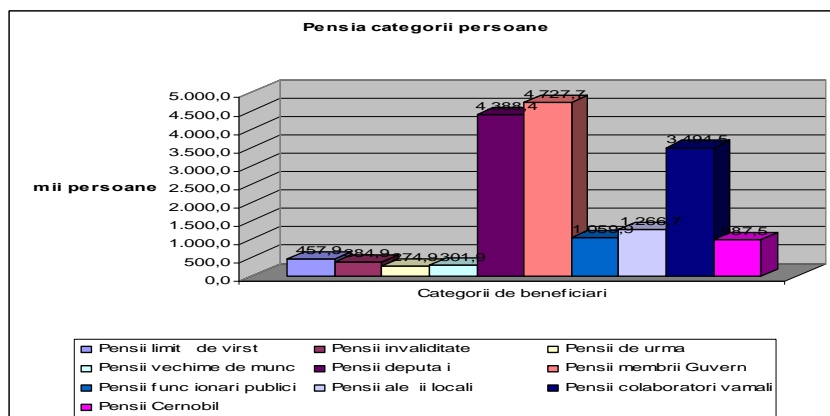
Valoarea sociala (rezultate, impactul) a programului
 Valoarea sociala insuficienta Valoarea sociala buna

Finan area
 buna a
 programului

Gradul
 de
 finan are

Finan area
 insuficienta
 a
 programului

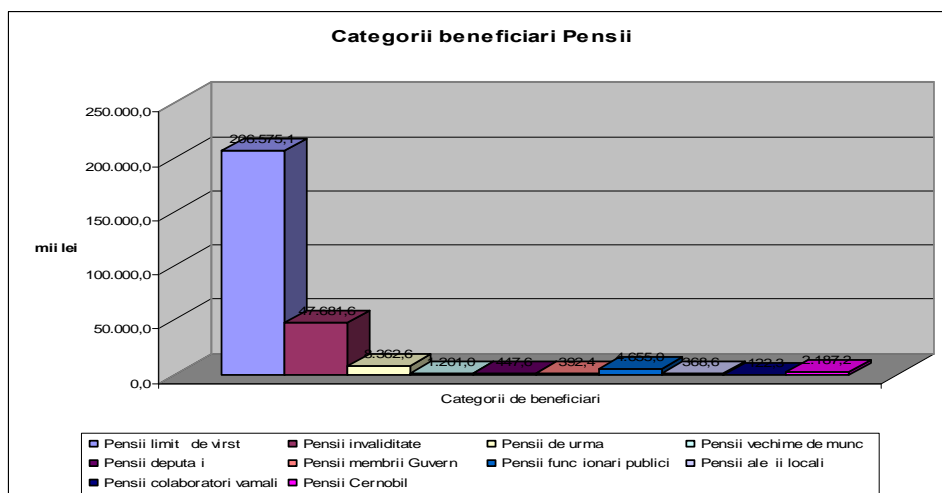
1. Programul Pensii: Acesta este principalul program de asigurare social , finan at din asigurile sociale. Este un program necesar, care ar avea nevoie de mai multe surse financiare pentru a realiza obiectivul propus⁵, cit si de ameliorare privind distribuirea echitabila si suficienta⁶.

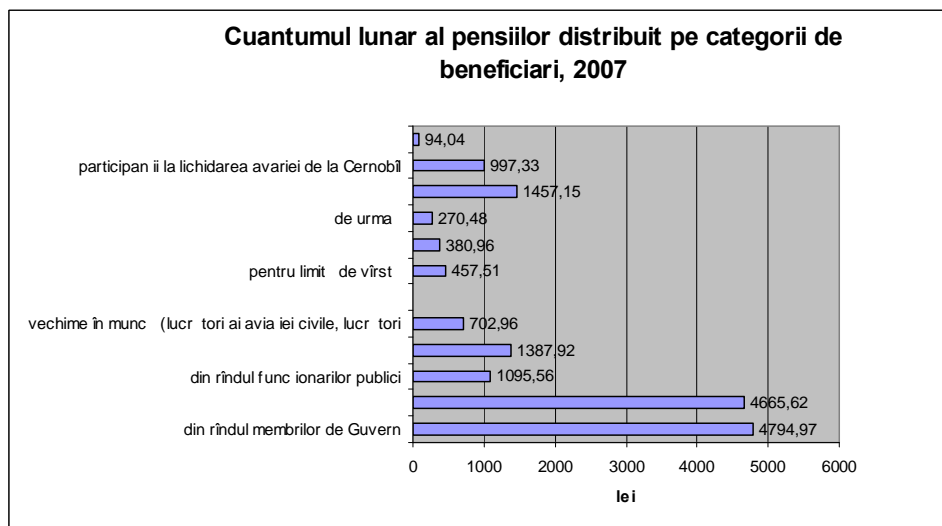
Valoarea totala a programului de pensii este 3 125 881, 4 mii lei. Conform distribu iei dup categoriile de pensionari, cea mai mare alocatie este pentru pensia dupa vârstă, urmată de pensii pentru deputa i, colaboratori vamali, func ionari publici, pensii de invaliditate si celelalte tipuri de pensii.

⁵ 3 categorii de beneficiari: membrii Guvernului, Deputa ii i lucr tori de vam , în propor ie de 50% sunt finan a i din bugetul de stat, astfel sunt privilegia i, primind peste 9 ori pensii mai mari decât pensia altor categorii de persoane.

⁶ Regulamentul cu privire la modul de calculare i confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hot rîrea Guvernului Republicii Moldova nr.417 din 3 mai 2000 (în continuare ó Regulament)

Astfel, pensiile sunt distribuite in felul urm tor.

2. Programul alocării sociale⁷: este pentru persoanele care nu sunt eligibile pentru pensii, dar au atins vârsta de pensionare. *Acest subprogram este finanțat de bugetul de stat*⁸⁹. În 2005, de acest program au beneficiat **45.3 mii persoane, valoarea cuantumului alocației sociale pentru persoanele vârstnice este de 62 lei/lunar. Suma totală a programului este 4,8 mil. lei**¹⁰.

3. Programul Alocării lunare - de merit¹¹: protecția socială suplimentară a invalizilor de război, a participanților la cel de-al doilea război mondial și a familiilor lor. Alocările lunare se acordă persoanelor vârstnice sau aproape de vârsta de pensii care au fost participanți la război și foștii de inuși politici, persoane decorate cu ordine și medalii, Participanții la blocada de la Leningrad, unul din pînii inapți de muncă al participanților la luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, în rîndurile Armatei Sovietice, avariei de la Cernobil în suma de la 50 la 200 de lei. Numărul total al beneficiarilor ó **17690, costul total al programului este finanțat din bugetul de stat în sumă de 43 356,5 mii lei.**

⁷ Legea nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni

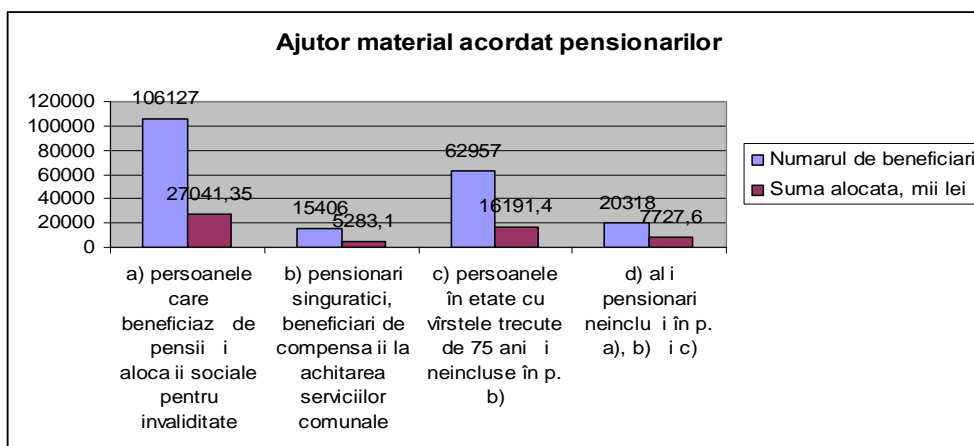
⁸ nu se reglementează prin Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.98

⁹ Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului al RM. *Sistemul de Pensii al Republicii Moldova: expertiza actuarială*, p.17

¹⁰ Ibidem.

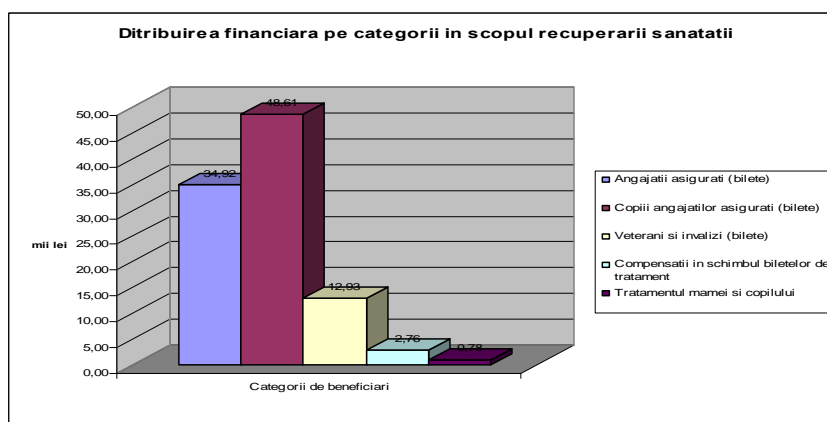
¹¹ Legii nr.121-XV din 3 mai 2001 cu privire la protecția socială suplimentară a invalizilor de război, a participanților la cel de-al doilea război mondial și a familiilor lor.

4. Programul de ajutor material este adresat persoanelor socialmente defavorizate, cu cea mai mare incidență a surdității¹², cuantumul plății medii este 282 de lei și este achitat din sursele Fondului Republican de asistență a populației. **Valoarea totală a programului pentru această categorie de persoane este 56 243,45 mii lei. Beneficiari: 204808.**

5. Program tratament odihnă pensionari și veterani

Fondul de recuperare a Săntății este în valoare de 86 255,2¹³. Valoarea programului lei de tratament și odihnă pentru pensionari și veterani constituie 13.260,4 mii. Numărul de beneficiari 5.387,0 veterani, pensionari.

6. Programul ajutor în cazuri de deces

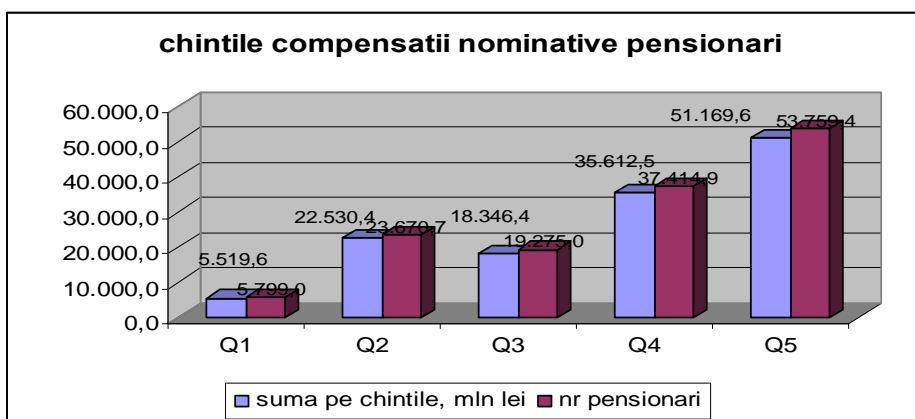
Cuantumul ajutorului de deces se stabilește anual prin Legea bugetului asigurărilor sociale și constituie **700 lei**. Acest program face parte din Fondul de indemnizații și are valoarea de **26962,8 mii lei** din asigurări sociale. Numărul total de beneficiari este 38 539 persoane. Numărul total decedați în 2005 este 44 689.

7. Programul de compensații nominative¹⁴, finanțat din bugetul de stat, intenționează să aibă ca beneficiari persoanele cu venituri mici, programul are nevoie să fie perfecționat pentru a beneficia într-adevăr persoanele cu venituri foarte mici, în secțiunea de mai jos se demonstrează

¹² Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1083 din 26 octombrie 2000 „Privind punerea în aplicare a Legii Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației”,

¹³ RAS, 2006, p. 41.

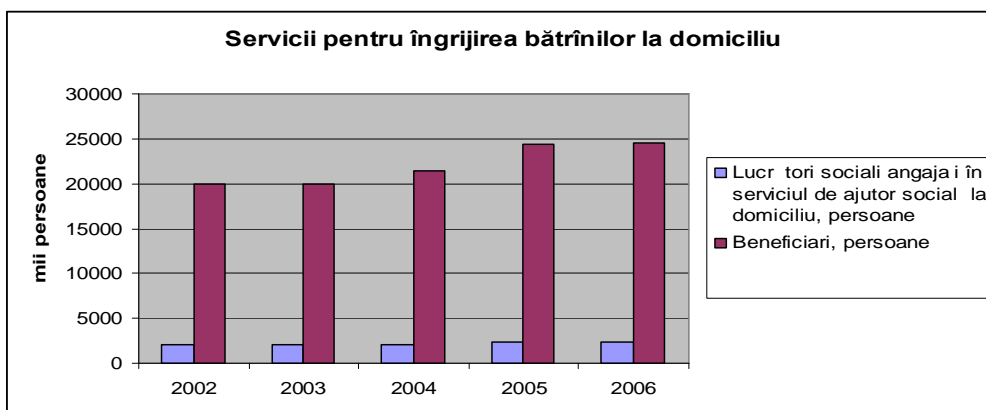
aspectele ineficiente a programului. Numarul de beneficiari 150 mii persoane. **Costul programului este peste 137,7 mln lei¹⁵.**

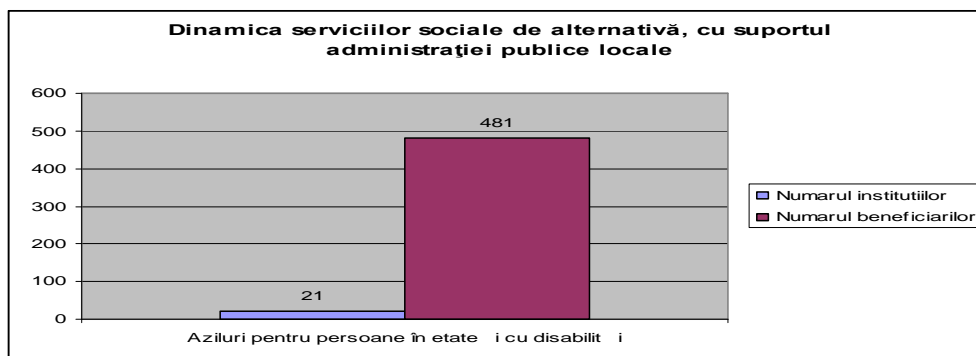
Concluzia

8. Programul Servicii pentru îngrijirea b trânilor la domiciliu¹⁶

24 508 persoane solitare si inapte de munca au beneficiat de îngrijire la domiciliu înso ita de 2 326 de lucr tori sociali. Costul programului este finan at din sursele APL cu fondurile complementare din bugetul public. Costul programului este de 2.326,0¹⁷.

Sursa: MPSFC

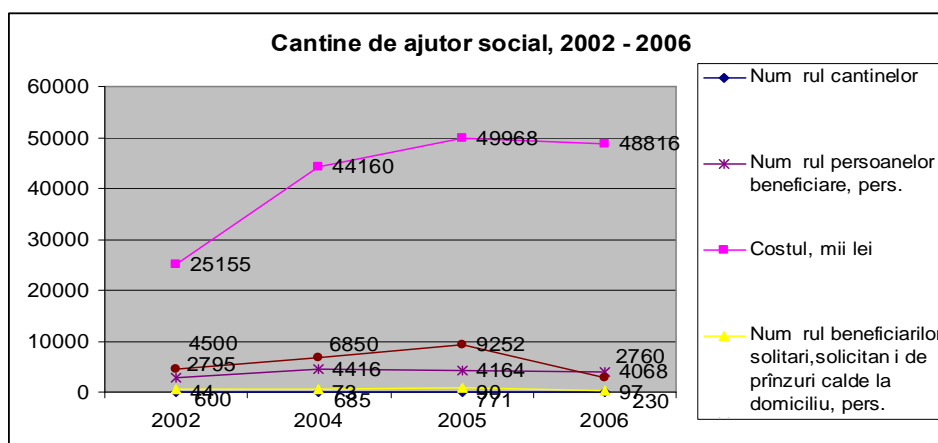
¹⁵ Estimările in baza Raportul evaluare SCERS 2006, p. 90, Raportul Social 2006, p.50

¹⁶ HG nr. 688 din 10 iunie 2003 șcu privire la structura si statele de personal ale primariilor satelorö si HG nr.689 din 10 iunie 2003 șcu privire la organigrama si statele de personal ale apartului presedintelui raionaluiö

¹⁷ Costul estimativ

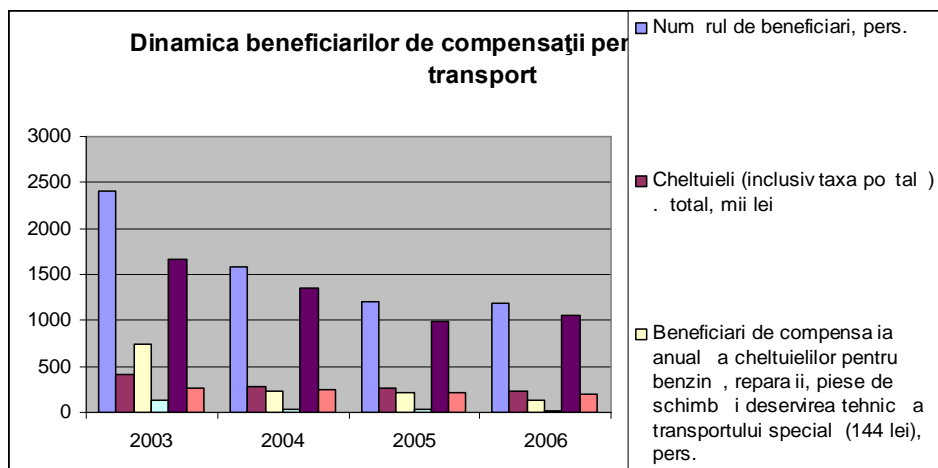
9. Programul Servicii cantine de ajutor social¹⁸

Costul programului depășește 50 mii lei. Din care beneficiază peste 4 000 persoane, costul de zi pe persoană constituie până la 13 lei. Actualmente funcționează 97 cantine de ajutor social. Cele mai multe cantine de ajutor social sunt deschise și activează în mun. Chișinău (12) și mun. Bălți (9), raioanele Cahul (11), Ialoveni (6), Cantemir (5), Ștefan-Vodă (5), Ungheni (5). În restul raioanelor numărul cantinelor de ajutor social variază între 1 și 4. O implicare mai puțin activă a autorităților administrației publice locale în dezvoltarea serviciilor de alimentare a persoanelor vulnerabile se observă în raioanele Basarabeasca, Călărași, Ciadâr de Lunga, Nisporeni, Orhei, Telenești și Vulcănești, raioanele unde nu funcționează nici o cantină de ajutor social.

10 Programul de compensare a călătoriilor de transport

Numărul total al beneficiarilor acestui program este de 1192, în mare parte în 2004.

11. Programul servicii de reabilitare și tratament balneo-sanatorial¹⁹ - cele 2 centre ale MPS

Distribuirea biletelor de reabilitare medicală se realizează pentru persoanele în vârstă și cu dizabilități, aprobat prin ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 32 din 09.06.2003. Aceste categorii beneficiază de bilete de reabilitare medicală în condițiile prezentului Regulament persoanele în vârstă și cu dizabilități de la vârsta de 18 ani aflate în evidență

¹⁸ Legea nr. 81-XV din 28 februarie 2003 privind școlile de ajutor social și regulamentul tip cu privire la funcționarea cantinelor de ajutor social HG nr. 1246 din 16 octombrie 2003

¹⁹ Ministerul Protecției Sociale, regulamentul ordinul nr. 31 din 19 august 1999 și regulamentul nr. 32 din 09.06.2003

directoriilor / secțiilor asistenței sociale și protecției a familiei. Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului are în subordinea sa două Centre republicane de reabilitare pentru invalizi și pensionari „Speranța” din or. Vadul lui Vodă și „Victoria” din or. Sergheevca, Ucraina.
 Costul total al programului din 2002 în 2006: **53 852 374,5 mii lei pt. Victoria, 55 008 356,28 pentru Speranța**, iar numărul total de persoane în vârstă și cu dizabilități ó 8790.

12. Programul servicii rezidențiale pentru persoane în etate
 Subordonate MPSCF

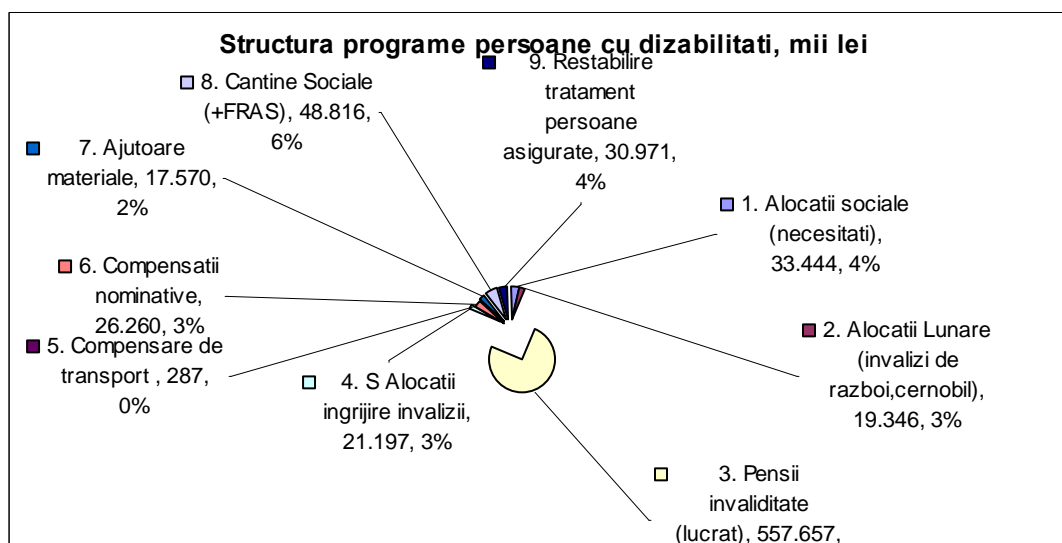
1 144 persoane din azilurile republicane în Chișinău, Cocieri, Hîncești și Orhei.
 Costul programului este ó și pe beneficiar/persoana este ó

13. Programul servicii comunitare pentru persoane în etate și cu dizabilități
 Subordonate APL

481 persoane, 21 de aziluri. Costul programului este și pe beneficiar/persoana este ó

A1.2 Grupul beneficiar: Persoane cu dizabilitate

Structura programelor

Tabelul ó Analiza portofoliului de politici adresate persoanelor cu dizabilitate

Valoarea sociala (rezultate, impactul) a programului
 Valoarea sociala insuficienta Valoarea sociala buna

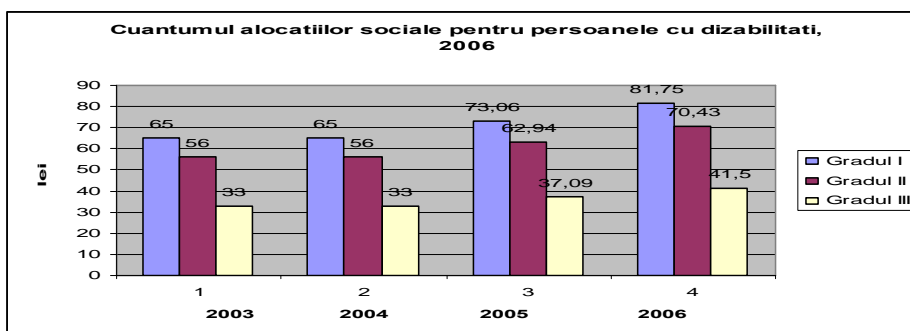
Finan area
 buna a
 programului

Gradul

de
finan are

Finan area
insuficienta
a
programului

1. Programul alocatii sociale²⁰ este atribuit cu conditia ca beneficiarul nu se afla la între inerea deplina a statului. Beneficiari - 2384, valoarea programului este 33.444,0 lei si cuantumul lunar primit este de 81,75 lei.

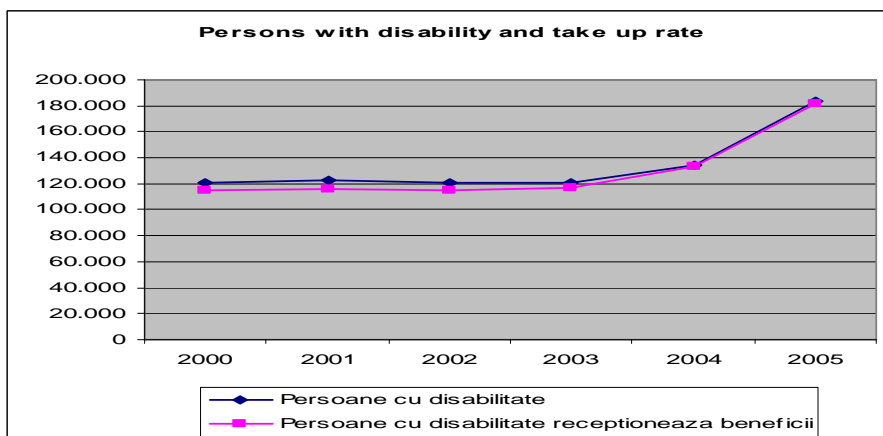

2. Programul șAlocatii lunareö, de merit: pentru invalizii de r zboi.

Beneficiari 4665 de invalizi de r zboi, care primesc cuantum mediu de 316 lei.

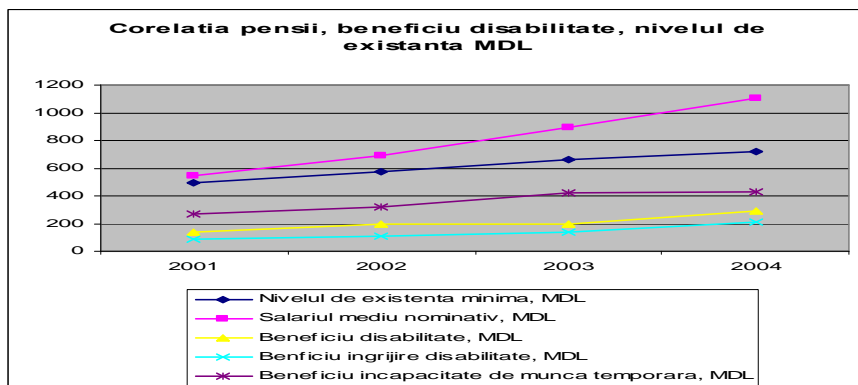
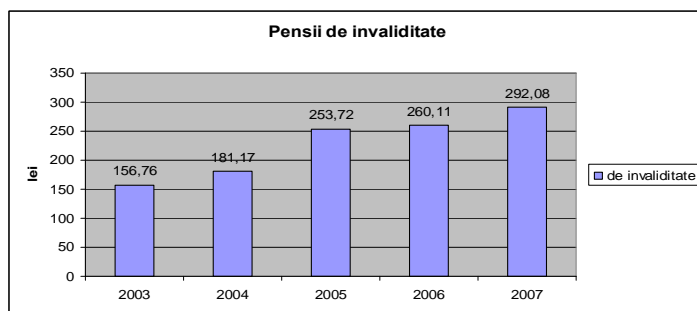
Costul programului: 19.345,8

3. Programul Pensii de invaliditate²¹. Persoanele cu dizabilitati care sunt asigurate de asemenea primesc pensii de invaliditate. Din 164,900 mii invalizi, 126,460 primesc pensii de invaliditate.

²⁰ Legea nr 335-XV din 7.10.2005, Legea 363-XVI din 23.12.2005.

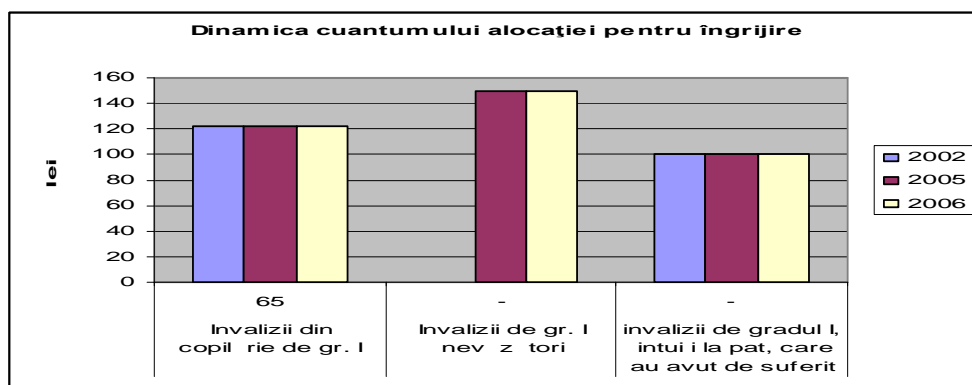
²¹ Legea alocatiilor sociale nr. 499-XIV din 14 iulie 1999

Suma totala a programului 557 656,8 mii lei.

4. Programul alocării pentru îngrijire a invalizilor²². Alocarea pentru îngrijire se stabilește persoanelor, care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea dreptului la pensii de asigurări sociale. Alocarea pentru îngrijire se acordă cu condiția ca persoana beneficiară nu se află la întreținerea deplină a statului.

Suma totala a programului 21 196, 9 mii lei. Numarul beneficiari este de 11.776

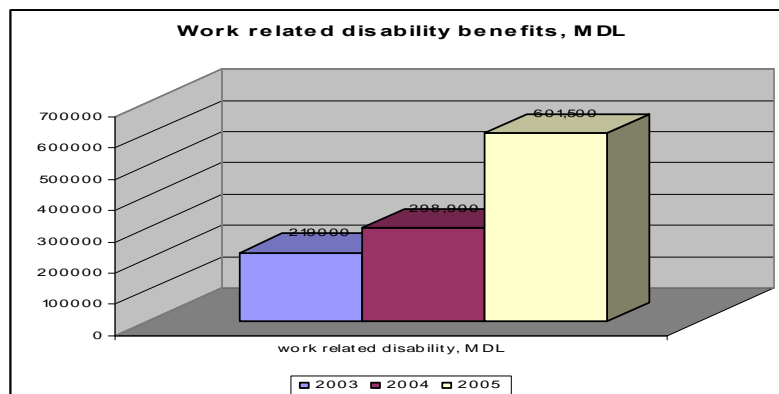
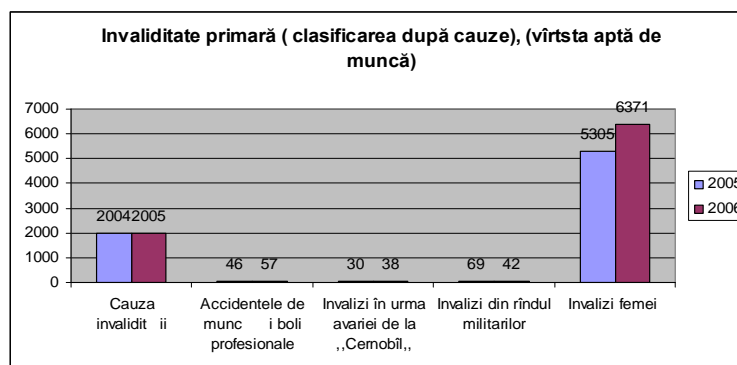
5. Programul de determinare a incapacității de muncă

Astfel de indemnizații fac parte din cheltuielile Fondului de asigurări sociale ale salariilor, și costul programului este de 283398,7 în 2005²³.

²² Legea 45-XIV din 3.03.2006

²³ Raport pe invaliditate, p. 85

6. Program de compensare de transport²⁴

Invalizii de gradul I și II, copiii invalizi pînă la vîrsta de 16 ani și persoanele care însoțesc un invalid de gr. I sau un copil invalid au dreptul la compensații la cîtorie în transportul urban, suburban și interurban. Aceste compensații se acordă din bugetele locale²⁵. Compensațiile se acordă lunar, trimestrial, semestrial sau chiar anual în unele raioane.

Beneficiari 6 1052 persoane

Cuquantum de compensare a transportului 6 221 lei.

Total program: 287, 4 mii lei

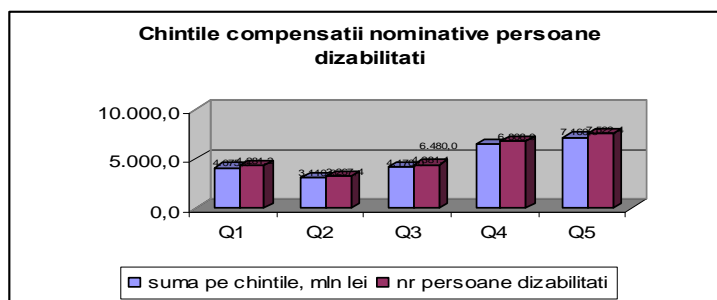
7. Programul Compensatii nominative

Cuquantumurile sunt determinate în funcție de costul nominativ al serviciilor prestate pentru o persoană. (plata cheltuielilor comunale, procurarea carbunelui, etc.) În dependența de gr. De invaliditate se alocă procentajul de compensații. *Suma programului 25 mln lei și numărul de beneficiari este 26 mii persoane.*

Numarul inval. Benef.: 157.152. Suma totala pt. compen. Nomin. Pentru invalizi: 126.484,2

²⁴ În conformitate cu Legea nr. 821 - XII din 24.12.1991 §Privind protecția socială a invalizilor, cu Legea nr. 934 - XV din 14.04.2000 §Pentru modificarea unor acte legislative

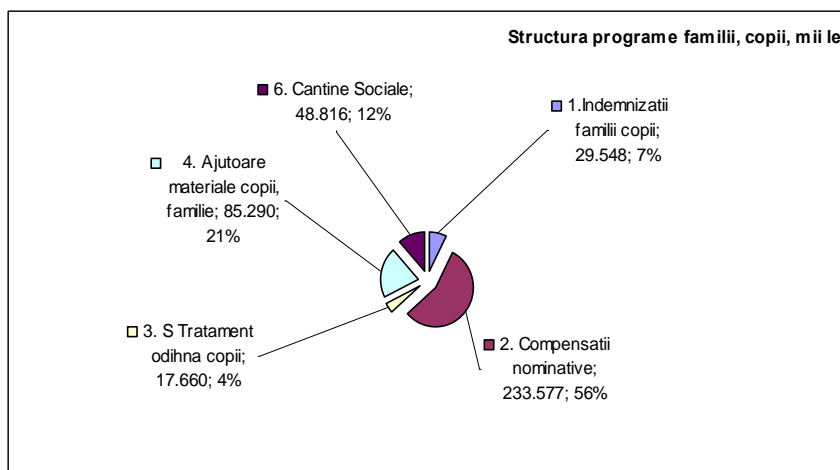
²⁵ Analiza Protecției Sociale ale Invalizilor în RM,

8. Ajutoare materiale

costul total al programului pentru pensionari si invalizi ce primesc aloca ii sociale este de 27041,35, cu num r de pensionari si invalizi beneficiari de 106127.

A1.3 Grupul beneficiar: Familii si copii

Tabelul í Analiza portofoliului de politici

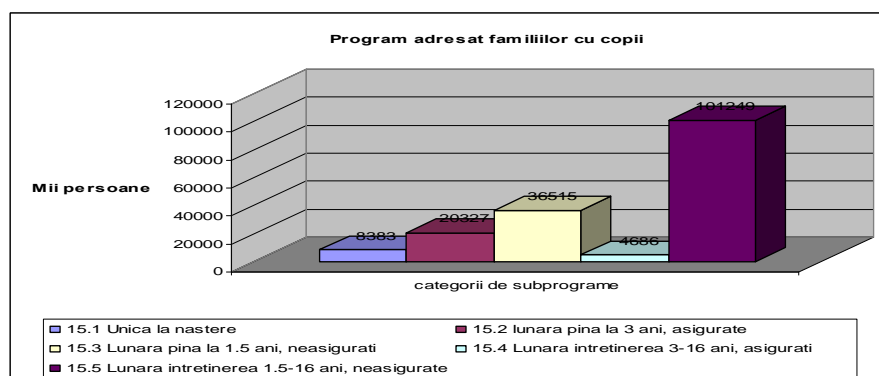
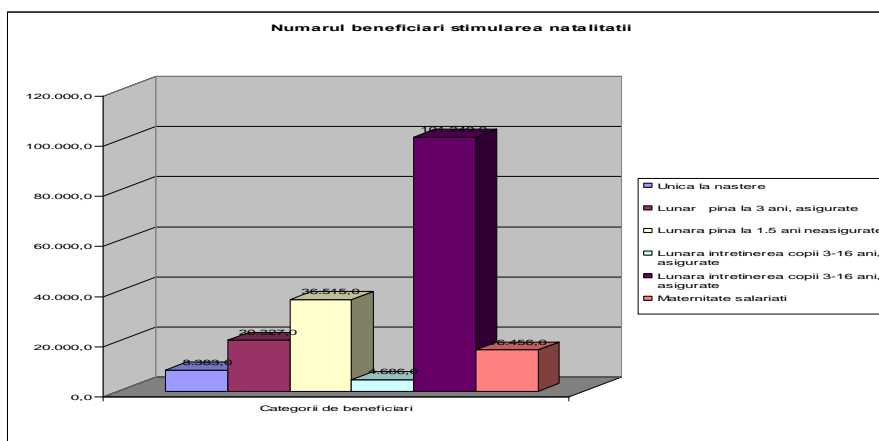
Valoarea sociala (rezultate, impactul) a programului
 Valoarea sociala insuficienta   Valoarea sociala buna

Finan area
buna a
programului

Gradul
de
finan are

Finan area
insuficienta
a
programului

1. Programul indemnizații familiilor și copiilor²⁶, finanțat în proporție 50+50% din asigurări sociale și bugetul de stat, este unul important în suferința de acoperirea financiară redusă, insuficientă, aceasta diminuează substanțial programul dat. **Suma totală a programului 59 095,7 mln lei**

Dacă programul are drept obiectiv principal sprijinul familiilor cu copii atunci, în urma analizei efectului de prestații sociale asupra familiilor, prezentate mai sus, se poate deduce că acestea nu contribuie la eliminarea sărăciei familiilor cu copii. De asemenea, poate fi concluzionat că programul nu realizează obiectivul politicii de stimulare a natalității, întrucât indemnizațiile atribuite sunt mici în comparație cu costurile nașterii și creșterii unui copil.

2. Compensații nominative²⁷. Compensațiile nominative sunt acordate pentru susținerea populației nevoiașilor în vederea achitării plăților la serviciile comunale (încalzire, alimentarea cu apă rece și caldă, gaze naturale utilizate pentru aragaz și pentru încălzire, serviciile de canalizare, energie electrică, gazul lichefiat în butelii pentru pregătirea bucatelor, procurarea carburanului și lemnului de foc). Compensațiile nominative se acordă pe principiul categorial. Plata compensațiilor nominative se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul Caselor teritoriale de asigurări sociale. Pe parcursul anului 2006 au fost stabilite compensații nominative pentru 262 653 persoane. Cheltuielile (achitate) pentru plata compensațiilor nominative au constituit 233 577,0 mii lei.

Principala diferență între familiile sărace și bogate constă în structura veniturilor acestora. Veniturile din chintila superioară au o structură diversificată, totuși 60,5% din sumele

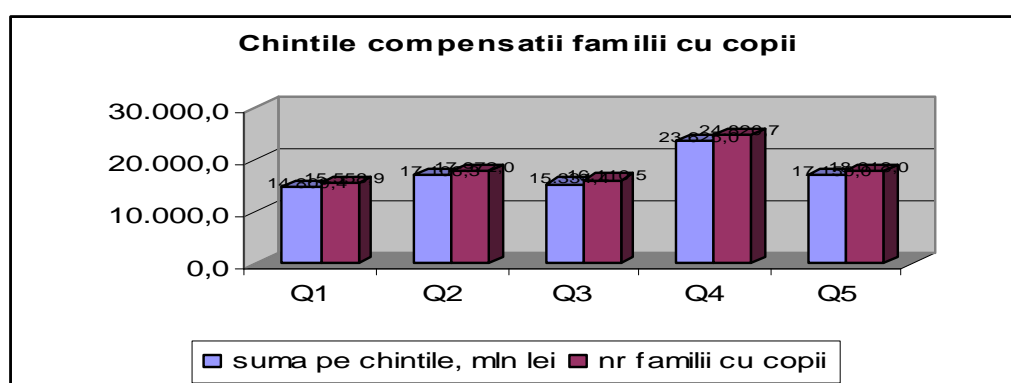
²⁶ HG nr. 1478 din 15.11.2002

²⁷ Legii nr. 933-XIV din 14 aprilie 2000 „Cu privire la protecția socială specială a unor categorii de populație”

salariilor și 33,6% din sumele pensiilor revin acesteia. În același timp familiilor din chintila inferioară le revin doar 2,6% din sumele salariilor și 7,4% din plățile pensiilor. Plățile sociale, inclusiv și compensațiile nominative, practic se distribuie egal între cele 5 grupuri. Distribuția venitului din beneficiile sociale nu favorizează familiile nevoiașe. În pofida obiectivelor asistenței sociale doar 41,5% din transferurile sociale (fără pensii) sunt alocate celor mai sărace familii (din cele două chintile inferioare), în timp ce familiile din chintila inferioară primesc doar 21,6% din transferurile sociale. Totodată compensațiile nominative în proporție de 19,8 la sută sunt îndreptate spre chintila inferioară. Acordarea compensațiilor nominative pe principiul categorial nu este cea mai eficientă și echitabilă. Se recomandă de a trece de la acordarea asistenței sociale bazate pe principiul categorial, fără a ține cont de venitul disponibil raportat la o familie / persoană, la principiul bazat pe testarea venitului familiei / persoanei.

Suma totală a programului: 87 mln lei (estimativ)

Numărul de familii: 90 mii familii (estimativ)

2. Program tratament odihna copii

Valoarea programului 17 659, 6 mii lei, Numărul de beneficiari 20 300 copii.

3. Ajutoare materiale pentru familiile cu copii²⁸

Numărul total al beneficiarilor: 6 4393

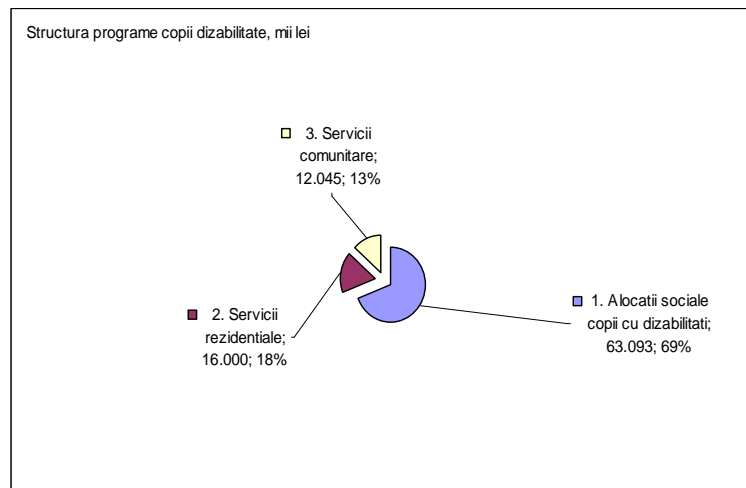
Costul final al programului: 18 362,8. Alocate din fondurilor de susținere socială a populației

Din cadrul acestui program, pentru situații speciale s-a mai alocat:

- familiilor nevoiașe cu copii cîntre Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor 1 iunie ó în sumă de 1 957,8 mii lei;
- familiilor nevoiașe care au copii pentru școlarizare cîntre 1 septembrie ó în sumă de 2 500,0 mii lei;

A1.4 Grupul beneficiar: Copii cu dizabilitate

²⁸ Raportul Social, p. 53

Tabelul 1 Analiza portofoliului de politici

Valoarea sociala (rezultate, impactul) a programului

Valoarea sociala insuficienta

Valoarea sociala buna

Finan area
buna a
programului

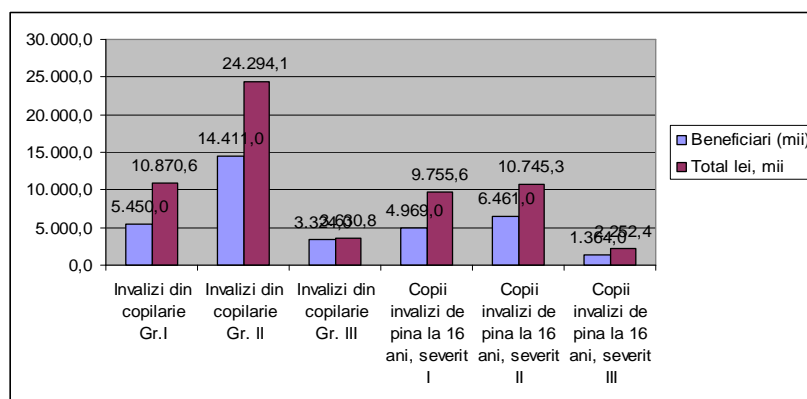
Gradul
de
finan are

Finan area
insuficienta
a
programului

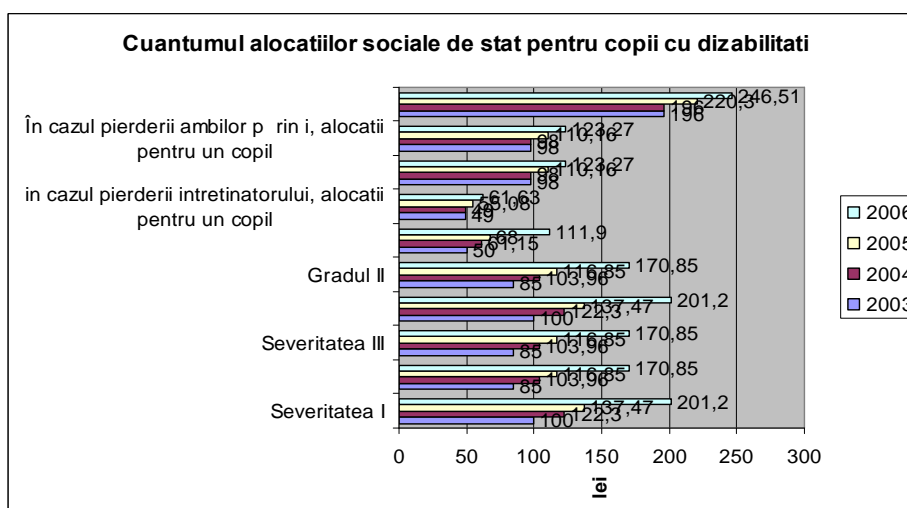
1. Programul alocatii sociale adresat copiilor cu dizabilitati (platit transfer buget)²⁹:
Alocatii sociale de stat pentru:

- copiii invalizi sub vârsta de 16 ani cu severitatea I,II,III
- invalizii din copil rie de gradul I, II, III (persoane cu disabilități din copil rie, care nu au acumulat stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei de invaliditate, inclusiv copiii cu vârsta de la 16 ani);

²⁹ severitatea stabilită în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1065 din 11 noiembrie 1999 „Cu privire la aprobarea Listei bolilor și stărilor patologice care acordă copiilor pînă la vârsta de 16 ani dreptul la primirea statutului de copil invalid și alocațiilor sociale de stat conform legislației”);

Valoarea platii: de la 111 pina 201 lei lunar. **Valoarea totala a programului este 63 093,1 mii lei, numarul total de beneficiari este 38 400 persoane.**

2. Program servicii pentru persoane cu dizabilitati.

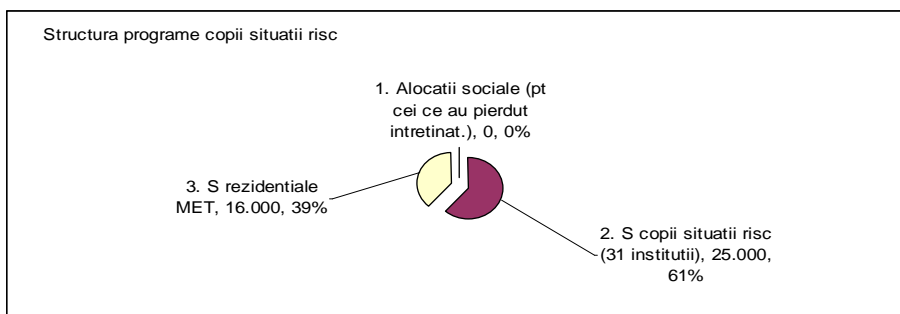
Sunt create 30 de centrele de plasament pentru copii cu dizabilit i au cea mai mic reprezentativitate, func ionînd un singur centru în municipiul Chi in u³⁰. Activitatea centrelor cuprinde o gam vast de servicii ce au drept scop asigurarea unui mediu adecvat familiei i copilului în vederea unei mai bune integr ri sociale a copilului. **Numarul de beneficiari este .... Costul total al programului este ... Sursa de finantare este mixta. 51% ca sursa de finantare este bugetul APL.**

3. Program servicii case rezidentiale pentru copii cu deficien e mintale (Ministerul Protec iei Sociale, Familiei i Copilului coordoneaz activitatea a dou institu ii sociale reziden iale): costul total este **16 mln lei.**

CASE REZIDENTIALE	HINCESTI	ORHEI
Beneficiarii	345	334
Norma alimentar	15,66 lei/zi	16,5 lei/zi
Cheltuielile de între inere	71,1 lei/zi	63,7 lei/zi
Cheltuielile de între inere a institu iei	7 731,4 mii lei/an	7 599,3 mii lei

³⁰ Raportul Social, 2006

A1.5 Grupul beneficiar: Copii in situații de risc

Tabelul 1 Analiza portofoliului de politici

Valoarea sociala (rezultate, impactul) a programului

Valoarea sociala insuficienta

Valoarea sociala buna

Finan area
buna a
programului

Gradul
de
finan are

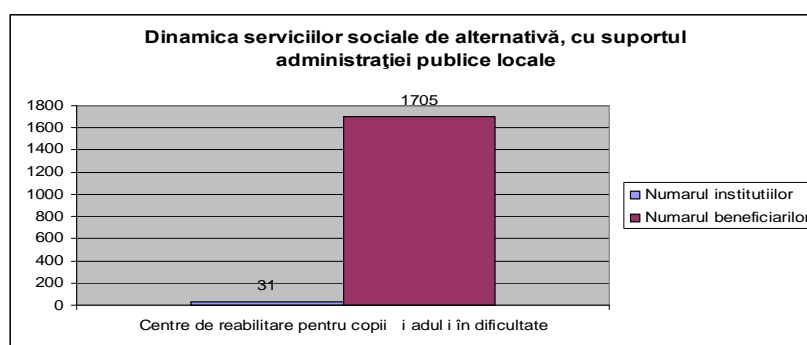
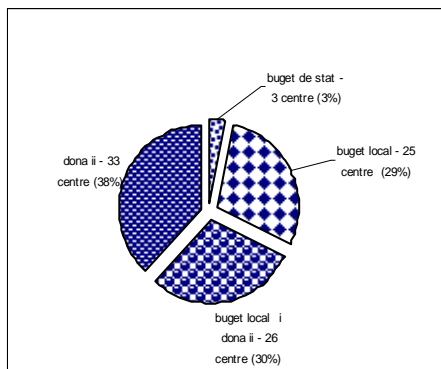
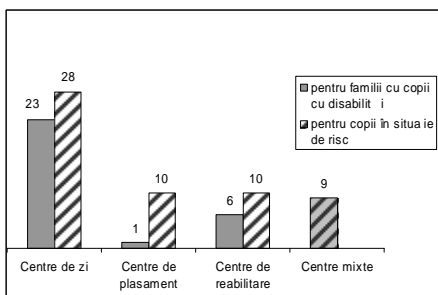
Finan area
insuficienta
a
programului

1. Alocații sociale - adresat copiilor care și-au pierdut întreținătorul (se stabile te persoanelor în vîrst de pîn la 18 ani, în cazul elevilor i studen ilor institu iilor de înv mînt secundar i superior, cu excep ia înv mîntului f r fercven ó pîn la absolvirea institu iei respective, îns doar pîn la împlinirea vîrstei de 23 ani)³¹.

Nu sunt date despre numarul beneficiari si sumele alocate

2. Program servicii pentru copii in situa ii de risc. Protec ia copiilor afla i in situa ii de risc - 57 de centre comunitare, 51-113 lei pe beneficiar zi si costul total pe institu ie variaza de la 0.5 mln pina la 1 mln lei pe an. **Bugetul aproximativ ar fi de pina la 25 mln lei anual.**

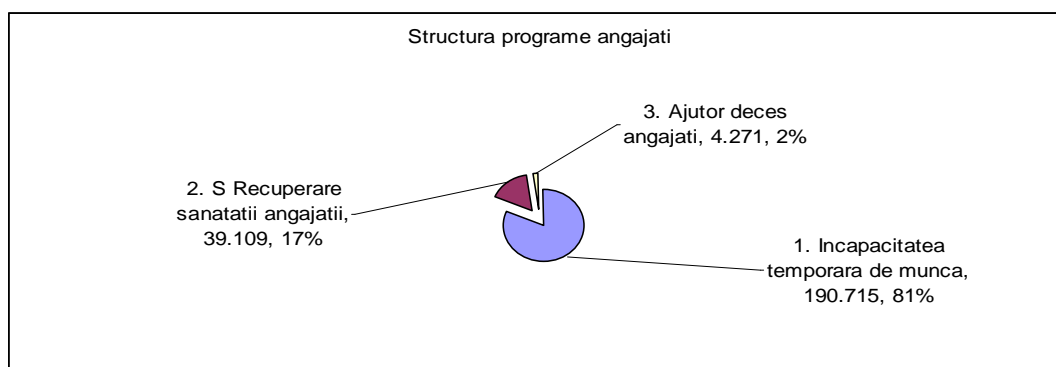
³¹ Legea nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, cu modificările ulterioare.

2. Programul de îngrijire a copiilor în dificultate în forma de internate rezidențiale (gestionat de MET)

Numărul total este 11 309 copii, 8 % din bugetul MET, 16 mln lei.

A1.6 Grupul beneficiar: Muncitorii, angajați

Tabelul 1 Analiza portofoliului de politici

Valoarea socială (rezultate, impactul) a programului
 Valoarea socială insuficientă Valoarea socială bună

Finan area
buna a
programului

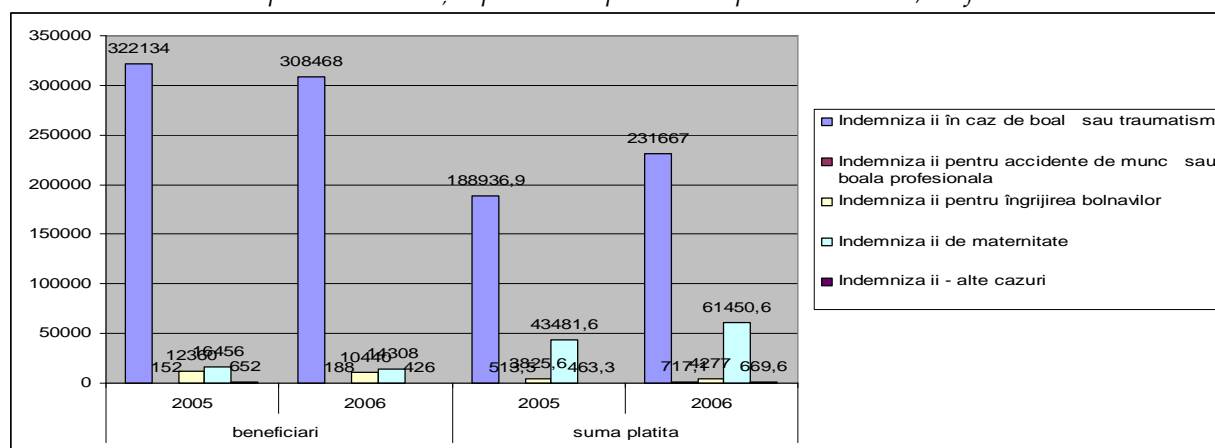
Gradul
de
finan are

Finan area
insuficienta
a
programului

1. Programul pentru incapacitatea temporara de munca³²

Cuquantumul beneficiului 559 lei, numărul de beneficiari 341 079. Valoarea totala a programului este 190 714, 8 mii lei.

Dinamica cheltuielilor la plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, la sf. an. 2006

Sursa: CNAS

2. Programul de recuperare a sanatatii angajatilor

39 109 mii lei costul total al programului. Programul recuperare a s n t ii, este finanțat completamente din asigurări sociale, este finan at suficient de bine.

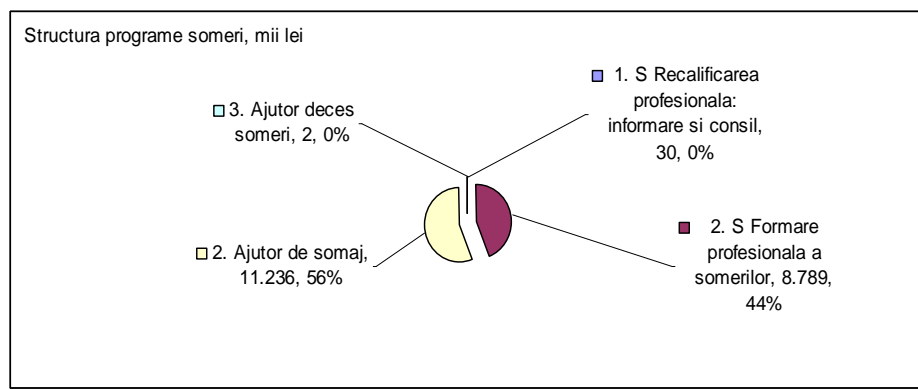
3. Programul ajutor de deces salariatilor

Valoarea programului este 4 271,4 mii lei. Cuquantumul sumei este 700 lei.

Num rul beneficiarilor í

³² Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemniza iile pentru incapacitate temporar de munc i alte presta ii de asigur ri sociale prevede unele condi ii de ob inere a dreptului la indemniza ia pentru incapacitate temporar de munc , care se acord în dependen de acumularea stagiului total de cotizare.

A1.7 Grupul beneficiar: Șomeri

Tabelul 1 Analiza portofoliului de politici

Valoarea sociala (rezultate, impactul) a programului

Valoarea sociala insuficienta

Valoarea sociala buna

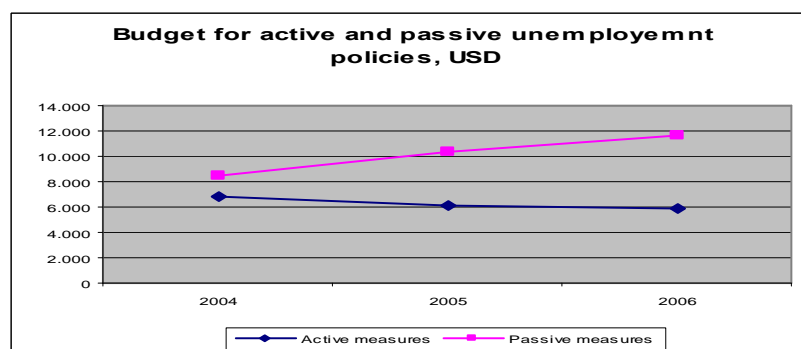
Finan area
buna a
programului

Gradul
de
finan are

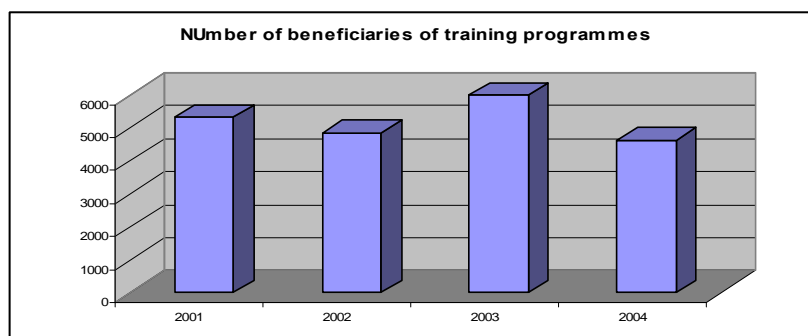
Finan area
insuficienta
a
programului

1. Programul Instruire de calificare profesională pentru șomeri

Bugetul face parte din Bugetul Asigur rilor Sociale si formeaz doar 2% din aceasta. Impactul programelor împotriva omajului este discutabil.

Presteaz instruire pentru profesii de calificare sc zut (croitor, secretariat, abilitati de lucru cu pc, lucrari de reparare, electrician). Numarul beneficiarilor este de citeva mii pe an, ceea ce prezint 10% din somajul inregistrat. Scopul este neclar la ca si valoarea public a programelor. Acest training ocupa 40,6% din totalul cheltuielilor planificate pentru masurile active. Costul programului: 8788,9 mii lei.

2. Recalificarea profesionala: informare si consil
nr beneficiari,mii 4502

29,7 mii

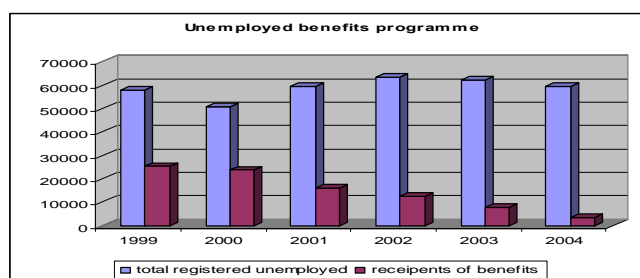
3. Beneficii de somaj (pasiv)

Numarul beneficiarilor: 4.273,0

Cuquantumul: 474,8

Costul total 11.236,0

Somajul inregistrat este permis pentru 6 luni de beneficii, ceea ce formeaz 70% din venitul mediu primit de c tre persoan in ultimul post de lucru angajat. Beneficiarii sunt obligati sa urmareasca reinstruirea si sa gaseasca un post de lucru. Odata cu expirarea perioadei de 6 luni, somerul primesti lunar 60% din salariu mediu pe economie si este obligat sa accepte ofertele primite sau este in riscul de a pierde beneficiul.

Numarul de beneficiari s a micorat pe parcursul ultimilor ani fiindca conditiile au devenit mai rigide si mai stricte, cerind somerului inregistrat sa caute activ anagajre, si in acelasi timp suma propusa nu este atractiva.

147 indemnizatii de incapacitate temporara = in valoare de 49,6 mii

22 indemnizatii de maternitate = 38,7 mii lei

4. Programul ajutor de deces a omerilor

Valoarea programului este 2,1 mii lei. Cuquantumul sumei este 700 lei. Numarul beneficiarilor í